نومرو : ٨٤ — ١٥٥٨

اوتوز بشنجی سنه

***

صاحبی و مدیر مسئولی :

احمد احسان

**

تلغراف : استانبول ـ ثروت فنون

*

ثروت فنون

پنجشنبه ٢٤ حزیران ١٩٢٦

٦٠ نجی جلد

***

احمد احسان مطبعه‌سی

**

تلفون : استانبول ١٤٠٢-١٤٠٣

*

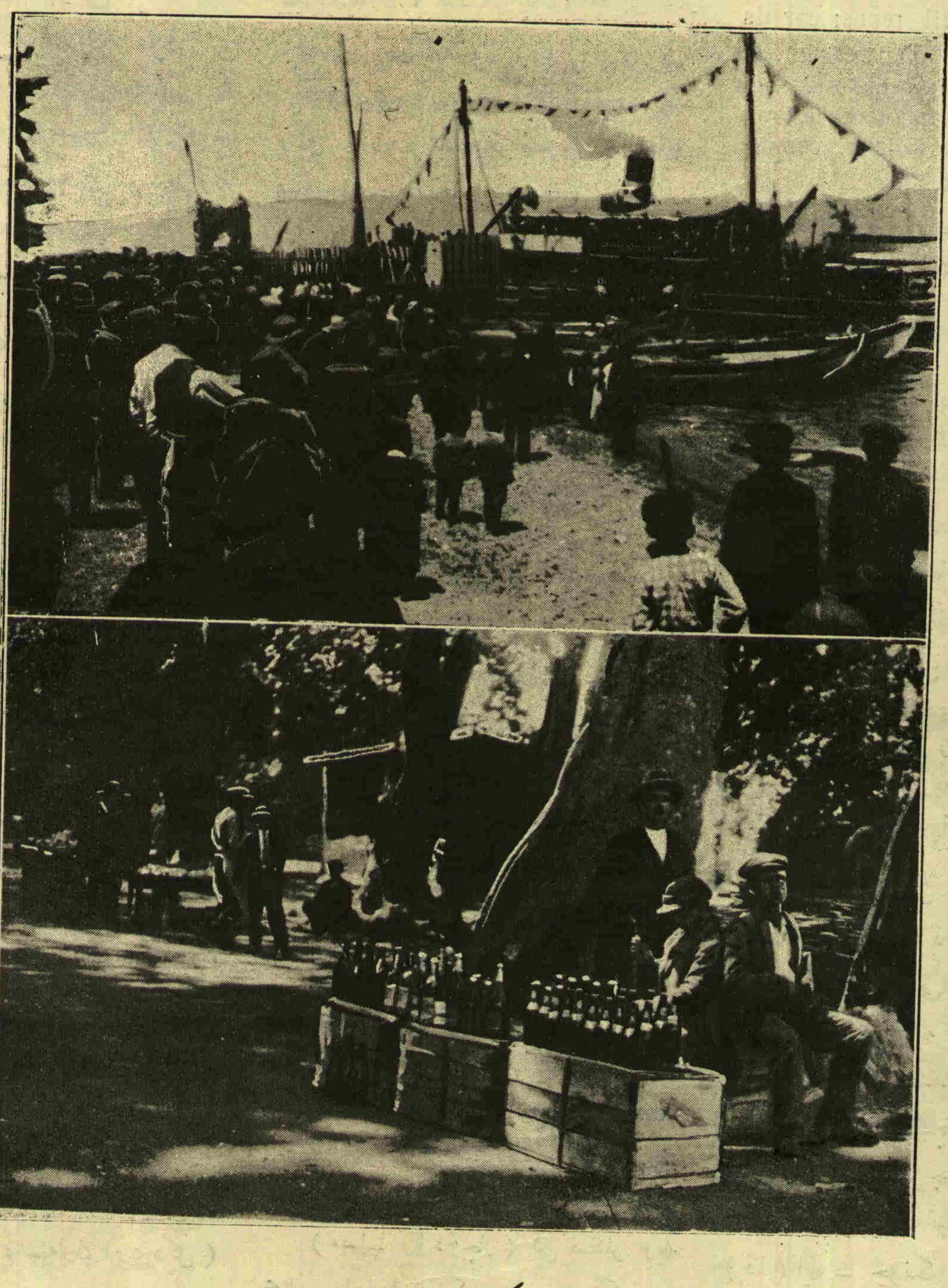

دکرمن دره‌ده :

اوستده‌کی رسم : دکرمن دره‌ده ایذ‌یتلیلرك تفرجی ؛ قیرلانغیچ واپوری اسکله‌ده

آلتده‌کی رسم : دکرمن دره‌ده عصردیده چنار آلتنده تفرج کونی کوریلن سیار میخانه

«صوك صحیفه‌ده‌کی احمد احسان بكك مقالهسنی اوقویکز»

MILLI KÜTÜPHANE-ANKARA-1946

ترجمه مذیجه‌سی

۱

شییون محبوسی

— ۳ — [۱]

باشنده‌کی صونه‌دن صوکرا (شییون محبوسی) نك متنی انکلیزجه‌دن شو سطرلرله فرانسزجه‌یه نقل ایدلمشدر :

Mes cheveux sont blancs; mais ce n'est pas l'effet des années; il n'ont pas blanchi non plus dans une seule nuit, comme il est arrivé à quelques hommes frappés d'une terreur soudaine.

بو سطرلری اسویچره‌ده‌کی مترجم ، لسانمزه شو صورتله نقل ایتمش :

صاچلرم آغاردی . لکن سنه‌لرك تأثیریله دکل ، بر فلاکت آنیه‌یه کرفتار اولان بعض کیمسه‌لرده اولدیغی کبی بر کیجه‌ یه ظرفنده آغارمادی .

mes cheveux sont blancs اصلنده اولماسه نظراً ، « صاچلرم بیاضدر » ، صورتنده ترجمه ایدلمك اقتضا ایدردی . انکلیز شاعری بوراده ماضیی تقریر دکل ، حالی تصویر ایدییور . صانکه اونك قهرمانه ، « صاچلرك نه‌دن بیاضدر ؟.» دییه صورمشلر . اوده بوحالی قید ایتدکدن صوکرا ، صورت وقوعی ایضاح ایدییور . اوچ سطردن عبارت اولان شو ترجمه‌ده ، عددی اوچدن بیك زیاده بولونان خطالرك برنجیسی بو !..

Mais ce n'est pas l'effet des années.

عباره‌سی (لکن بو ، سنه‌لرك اثری دکل) دییه ترجمه ایدیلمه‌جکدی. اصلنده pas یوق ایکن (ایله) حرف جری ترجمه‌یه فضولی علاوه ایدلمش . L'effet کلمه‌سی ایسه (تأثیر) دن زیاده (اثر) معناسنی متضمن‌در. بوده ایکنجی ذهول !..

[۱] بوندن اولکی مقاله (ثروت‌فنون) نك ۸۲ نجی نسخه‌سنده‌در .

(فلاکت) عربجه دکل، کویا(فلك)دن تورکلرك اویدوردقلری بر لغتدر . اوندن قاعدهٔ فارسیه‌یه توفیقاً توصیفی ویا اضافی ترکیلر وجوده کتیرنلر دائما خطا ایتدیلر. هله بوراده‌کی (فلاکت آنیه) قتمرلی خطادر . تورکجه بر کلمه‌نك آخرنده‌کی (ت) حرفی جنسیت افاده ایتمزکه بوراده مؤنث عد ایدیله‌رك ، صفتنه‌او یولده اجرای تأثیر ایتمه‌سنه امکان اولسون .

(آنی) برآنده، برلحظه‌ده‌واقع ودرحال زائل اولاندر ، که فرانسزجه‌ده مقابلی momentané در ؛ soudain دکل .

بوراده ناکهانی دینیله‌جکدی . خطا درت ، ویا فلاکت آنیه غلط مضاعف اعتبار ایدیلرسه بتس !..

La terreur نك مقابلی(فلاکت) دکل ، (هول) ویا (دهشت) در . صاچلری بردن بره آغاردان حادثه‌نك (فلاکت le malheur) دکل، (ناکهانی برهول ودهشت une terreur soudaine) بولوندیغی اثرك هم فرانسزجه متنده ، هم حاشیه‌سنده بیان ومثاللرله تأیید ایدلمش ایکن ، متنی‌ده ، حاشیه‌یی‌ده تورکجه‌یه نقل ایتمکه چالیشمش اولان مترجم یه آکلامامش . بوده بیلمم قاچنجی غلط تفهم وبوجمله‌ده آلتنجی غلط ترجمه !..

Comme il est arrivé à quelques hommes frappés d'une terreur soudaine...

comme il est arrivé بوعباره‌ده‌کی à... دکل، (بعضی کیمسه‌لرده واقع اولدیغی کبی) دییه ترجمه‌ایدیله‌جکدی . چونکه comme il est arrivé à... نك بزده مقابلی بودر . یدنجی خطا !..

(مصاب ویا دوچار) کبی صفتلر بویله محللره داهامناسب ایکن، مترجمك (کرفتار) کلمه‌سنی اختیار ایتمه‌سی تورکجه کلمه‌لرك قوتی ادراك وتعیین خصوصنده‌کی عجزینی کوستر. (بعض کیمسه‌لر) ایسه غلط محض وفاحشدر. چونکه (کیمسه) تورکجه‌در . (بعض) کلمهٔ عربیه‌سنه فارسی قاعده‌سیله اضافه‌ایدیله‌من. بو خطادن قورتولمق ایچون (بعض) دن صوکرا بر (ی) علاوه ایدیله‌رك (بعضی کیمسه‌لر) دینیله‌جکدی. ایشته‌اواوچ سطردن طاشان سکز غلط . هرسطره ایکی دانه‌سی برلشدیریلیرسه ایکی دانه داهاآچیقده قالیر. شیمدی ، یوقاریده کنی تعقیب وایضاح ایدن جمله‌یه کچیورم :

Mes membres sont devenus courbés, non par le travail, mais rouillés par un vil repos; car ils ont été la proie d'un cachot, et j'ai eu le sort de ceux qui sont privés à la fois de la vue de la terre et de l'air pur des cieux, comme d'un fruit défendu.

مترجمك یازدقلرینی اوقومادن بوسطرلری بز عیناً ترجمه ایدهلم :

اعضام ، چالیشمایله دکل، سفیل بر استراحتله پاصلانارق ، قاغشادی . چونکه بر محبسك شکاری اولدی. وبن ، هم دنیایی کورمکدن ، هم ممنوع برمیوه‌کبی کوکلرك هوای صافیندن محروم اولانلرله هم نصیب اولدم .

اسویچره‌ده‌کی مترجم، بودورت بوچوق سطری ده خرده‌خاش ایتمه‌دن تورکجه‌یه نقل ایده‌مه‌مشدر . ایشته اونك ترجمه‌سی :

اعضالرم بوکولدی. سبب ، فنا براستراحت ، برباد بر حرکتسزلك اولدی . اعمال شاقه یوزندن دکل . زیرا وجودم بر زندانك قربانی اولدی . هم دنیایی، هم برثمرهٔ ممنوعه ایمش کبی[۱] سماواتك هوای صافی کورمکدن محروم اولانلردن اولدم.

بو تك جمله‌ده‌کی سلسلهٔ خطیات :

۱ — (اعضا) ذاتاً (عضو)ك جمعی و مفردی لسانمزده جمعی قادار شایع اولدیغندن (لر) اداتی الحاقه نه لزوم واردی !..

۲ — Vil صفتنك لسانمزده مقابلی (سفیل، دکرسز ، نجابتسز) ویا (مرادر ، ملوث)ایکن، فرانسزجه متنده‌مقید بولونمایان mauvais کلمه‌سنك تورکجه مقابلی اولان (فنا) ایله — چونکه عربجه‌ده‌کی (فنا) اسمنك معناسی باشقادر — اصلنده‌کی شدت محو اولوب کیتمش .

۳ — (اعمال شاقه) یی مترجم نره‌دن چقارمش؟.. اصلنده یالکز travail یازیلی.

[۱] بوراده‌کی (ایمش) حشو مفسددر . Comme. دن صوکرا si بولونمازسه یالکز (کبی) ایله ترجمه اولونور .

هم مفرد ، هم‌صفتدن مجرد اولان برکلمه‌یی جمعه تحویل و اوکا اصلنده هیچ بولونمیان بر صفتی تحمیل ایدییور . Travailler چالیشمق ، ایش کورمك‌در . بوراده‌کی travail ده چالیشمادر . مترجم ، مؤلفك فکر و مقصدینه نفوذ ایده‌بیلسه‌یدی چالیشمایی (شییون محبوسی) نك مشقتلی ایشلردن بوسبوتون باشقاصورتده ومتحسرانه یاد ایتدیکنی آکلاردی .

٤ — Rouillés صفتی ترجمه‌ده نه‌دن اهمال و طی ایدلمش ؟.. اعضای بدننك سفیل بر استراحتله (پاصلانمش) اولماسندن شکایت ایتمکده زواللی محبوسی حقسزمی کورویور ؟..

De l'aire pur des cieux — ٤ عطف صورتیله ، دوغرودن دوغرویه privés یه مربوط ایکن، مترجم بونی معطوف علیهك جزء اولی بولونان de la vue یه کوندره‌رك، (سماواتك هوای صافی کورمکدن محروم) صورتنده نقل ایتمه‌سی هم نحوه ، هم منطقه مغایر برخطای مضاعفدر. چونکه کوکلرك هوای صافی خرده بیلرله بیله کورولمز.

بونی تعقیب ایدن جمله شودر :

Mais ce fut pour la religion de mon père que j'ai subis les fers, et que j'allai au devant de la mort.

بوجمله‌یی کچن مقاله‌مزده بالمناسبه نقل وترجمه ایتمشدك . شیمدی اسویچره‌ده‌کی ناقلك ترجمه‌سنی اوقویالم :

فقط آنجق بابامك مسلك واعتقادی ایچوندرکه زنجیرلره کیردم . موتك اوکنه چیقدم .

اصلنده‌کی religion نك لسانمزده تام و یکانه مقابلی دینه بولوندیغنی و قاتولیکله پروتستانلغك شدتله چارپیشدیغنی او دورده (فرانسوا دو بونیوار) نك مجادلات دینیه‌یه اشتراك ایتمش اولمق یوزندن بوبلایه اوغرامه دیغنی یه اومقاله وترجمه‌ده ایضاح ایتمشدك. جمله‌نك باشنه‌کچن mais کلمه‌سی هریرده لکن ویا فقط له لسانمزه نقل ایدیله‌مز . چوق دفعه و بالخاصه محاوراتده ، کندندن اول کلن جمله‌نك معناسیله تألیف ایدیله‌رك ، بر ادات تأکید و تأیید صورتنده استعمال ایدلدیکندن ، ینه بوشکلده ترجمه ایدلمك لازمدر .

mais کلمه‌سیله بوراده هیچ بر مناسبتی اولمیان فقط ه ینه هیچ بر لزومی اولمادیغی حالده، آنجق علاوه ایدیله‌رك، برحشو غلیظ ایقاع ایدلمش .. Mais ce fut, etc. بوراده (بوتون بوچکدکلرم)دییه ترجمه‌ایدیله‌جکدی.

مفردی (دمیر) معناسنه‌کلن le fer نك جمعی ، les fers (زنجیر) دیمکدر . هم‌ده تك بر زنجیردر ؛ (زنجیرلر) دکل . بونی بیلمك ایچون ، بویوك ، کوچوك لغت کتابلرینه مراجعت ایتمکه احتیاج یوق . چوجوقلر ایچون یازلمش اولان غرامر کتابلرنده بیله صراحت کافیه‌یه تصادف اولونور .

Aller au devant ده موتك اوکنه چیقمق دکل ، موته دوغرو کیتمك در .

* * *

فرانسزجه‌سی اون اوچ کوچوك صحیفه‌دن عبارت اولان براثرك یالکز برصحیفه‌لك قسمی، اوچ مقاله‌یه زمین تدقیق وتصحیح اولابیله‌جك خطالرله مالی اولورسه ، اقسام سائره‌سنده نه‌لر ونه‌لر بولونماز!... قارئك صبرینی یهوده سؤ استعمال ایتمه‌مك ایچون (شییون محبوسی) نه عائد سلسلهٔ مقالاته بوراده نهایت ویره‌رك، قضازدهٔ ترجمه‌اولان دیکر اثرله کچه‌جکم .

(بایرون) نك کوزل مخلداتندن برینی لسانمزده بوغازلامش اولان قلمك ٢٤ نجی صحیفه‌یه تحشیه ایتدیکی ، و کویا مکتب طبیه زنداننده سویلش بولوندیغی ، بیتنده‌کی دغدغهٔ جانخراشلر یا کلیشدر . چونکه تعدد ایدن صفت دکل ، موصوف بولوندیغندن ، ادات جمع دائما بو ایکنجی کلمه‌نك آخرینه کتیریلیر. تورکجه‌یه اولدیغی کبی نقل ایده‌لم :

ویرسه کرك بودغدغهٔ جانخراشلر
صبح سرور رنکی دم احتضارمه

جامه خراشه دغدغه‌لر

ناظمك اختیار ایتدیکی شکله توفیقاً یازارسه‌ق ،

جامه خراشه دغدغه

دن باشقا برشی اولماز . بو خطا شییونه محبوبی مترجمی نه منحصر دکلدر . یك آز قلم‌واردرکه سهومماثلدن بری قالمش‌اولسون.

برده بیتك ایلك کلمه‌سی اولان و بسه موزون اوقونا بیلمك ایچون دن‌صوکرا برکره یا اوکسورمك، یا آقصیرمق لازمدر. ویرمك صورتنده یازلمقله بو محذور ازاله ایدیله‌مزمی ایدی ؟..

اثرك باشنده اولدیغی کبی، صوکنده‌ده برصونه وار . مترجم بونی نه‌دن‌سه اهمال وطی ایتمش . (شییون محبوسی) نی اصلنه لائق بر طرز فائقده لسانمزه نقل ایده‌جك ارباب همتدن بوکوزل نشیده‌یی‌ده بهمحالی ترجمه ایتمه‌لرینی رجا ایدرز .

کله‌جك تدقیقاتمز (رباعیات خیام) ه عائد اولاجقدر . زیرا الی رباعیات خیام !..

سلیمان نظیف

هامش — ادیب محترم توفادی‌زاده شکیب بك افندی استادمزك ۸۳عددلی (ثروت‌فنون)ده مندرج مقالاتریته یه توضیحیه‌لرده جواب عرض ایده‌جکم .

س . ن

شرقی

ای کوزلریتك زهرینی حسنکدن آلان قیز !
قلبم آجیاز برکیجه کورسه‌م سنی جانسز .
عشقکله بهار اولسه‌ده قلبم هیجانسز ،
قلبم آجیاز برکیجه کورسه‌م سنی جانسز .

سه‌ومه‌م سنی تکرار بکا ـ قیز! ـ قلبکی ویرسه‌ك ،
کیت شیمدی بایان کنجلری آغوشکه آل سن .
آرزوم سنی دوشمش کوره‌بیلمکدر اساساً .
قلبم آجیاز برکیجه کورسه‌م سنی جانسز .

بهاءالدین بدیع

مصاحبهٔ فنیه :

بر دشت بوکیم نعوذبالله

جنلر جریداوینار آنده هرکا !

دشت وبیابان . — چوللرك لطافتی . — «پیه‌رلوتی» نك چول احتساساتی . — صحرای تیه‌ده ! — معمای حیات . — چوللرك یاقیجی کونشی آلتنده حشرات ناصل یاشیور ؟ — برانکلیز عالمك تدقیقاتی . — کیجه‌لری صو ادخاراتی ، کوندوزلری صرفیاتی . — بدویلر و « انکلیز قیزی » — چوللرده نباتات انقاضی ، حشراتك صوخزینه‌سی . — حشراتده کرتنکله‌لرك ساقیسی . — بواویونلرنه ؟ — قرال أکله‌نیور .

شیخ غالبك : « بر دشت بوکیم نعوذبالله — «جنلر جریداوینار آنده هرکاه !» بیتنی ، بیلمه‌م سال حیاتمك قاچنجیسنده ، عادتا دیلمه‌پرسنك ایتمشدم ، تکرارلار ، دوروردم ... تکرارلایه ، تکرارلایه ، غالبا بونده برمعنی آرامغه قالقیشمشم ؛ ایشیده ، ایشیده رمضان داووللرینك : « داوولمك ایپی قیرمیزی ، بو ییل یمه‌دم قارپوزی ! » مانیلرندن معنی چیقارمق کبی .. ده دییه‌م ، شیخ غالب نظرلریمزده عادتا مجدد بر شاعریمزدر . وردزبان ایتدیکم بیتنده‌کی سلاستی ، صانیرم که ، سلیمان نظیف بك بیله انکار ایتمك ایسته‌مز ؛ چونکه آلمانلرك ، فرانسزلرجه مرغوب اولدیغی ایچون ، بلکه بر آز مردودی اولان ؛ فقط آهنك تقلیدی‌ده ، موفقیتنی انکار کیمسه جسارت ایده‌مه‌ین شاعری « هانیه » قدر ، صانیرم که ، شیخ غالب بوبرتك بیتنده ، موفق اولمشدر . ذاتاً بر بیابان وحشتك خوف ودهشتنی ، معناسیله دکل آهنکیله حس ایتدیکم ایچون بو بیتی تکرارلار ، دوروردم . . زمان کلدی که : کندی کندیمه پك کهنه بر سؤالی — بلکه بنا ، مقصود ، عوامل خواجه‌لریمك ذهنمده براقدقلری تأثیرله — شهرامانتنك یکی کتیرتدیکی اطفائیه اوتوموبیللری :

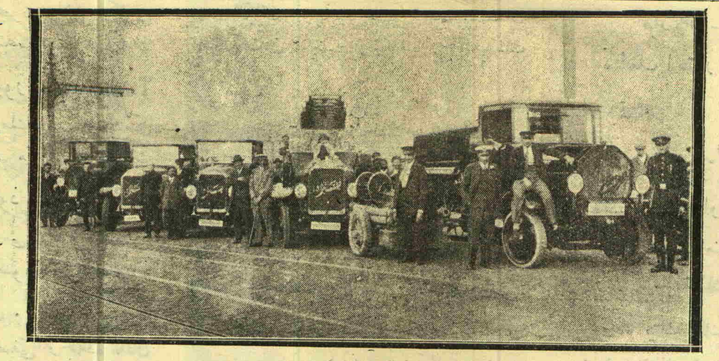

فوطو : واینبرغ

ایراد ایتدم : معنی مراد اولوندقده ؟

بونده معنی آرامق ایچون‌ده بردن بره عقل ومنطق ، فن ساحه‌سنه انتقال ایدیله‌مه‌یور ، قدمه‌لر آتلامق لازم اولمالی‌که ، صانکه شیخ غالبك بیتنی تفسیر ایچون ناجی‌نك « دشت » لی بیتنی خاطرلادم : « چوق‌دن بری دل مثال صیاد — آوازهٔ دشت ابتلادر . »

خاطرلاماز اولایدم ! شیخ غالبك بیتنده سزمکه باشلادیغم معناسزلغه ، ناجی مرحوم توی دیکمش اولدی !

دنیا یوزی معلوم ! — نه آفریقانك صحرای کبیرنده ، نه‌ده آسیانك غوبی اوواسنده ، هنوز هنوز قاموس فنه داخل اولمایان ، احتمال هیچ بر زمان داخل اولامایاجق اولان جنلرك جرید اوینا‌ماسندن قطع نظر ، بوچوللر ، بوصحرالر ، بواووالر ، تدقیق ایچون بورالردن کچنلرده بو « دشت »لرده سیاحت ایدنلرده اویله انطباعلر حاصل ایدییور که — بونلرك یازیلرندن اکلا — یورز — دکل خذف ودهشت ویرمك ، تدقیق وتتبع ایچون عشق وشوق ویرییور . یعنی کرهٔ ارض اوزرنده طبیعتك دورلودورلو کوزه‌للکلری وار ، فقط جنلرك جرید وبنادیغی مخوف بر دشتی یوق . . . صحنهٔ طبیعتك هرطرفی بردورلو کوزه‌ل ! .

انسان بونلره تدقیق نظریله باقارسه بر حظ دوییور .

هله ناجی‌نك دشت‌ده صیدوشکاره صیادلر چیقارماسی — اووا ، صحرا ، چول صیادی کورولمش دکل — نه‌قدر عبث ایسه قلب رندانه‌سنی بوموهوم صیاده ، تشبیهله چوراق اوواده سرسریانه‌دولاشدیرماسی‌ده اودرجه نابمحل ..

چولك — بزم شاعرلری خیالاً قورقوتان دشت ، جهنم یولنده دکل‌ده ، یر یوزنده ایسه چول‌دن باشقه نه اولابیلیر ! — شرق شاعرلرنجه بوتصویرینه مقابل ، برده غرب شاعری ، تورکلرك دوستی وشرقك مفتونی پیه‌رلوتی‌نك چول عنوانلی کتابنه باقیکز ! پیه‌رلوتی ، بو کتابنی یازمق ، چول احتساساتنی ضبط وترسیم ایتمك ایچون پك اوزون بویلی کزمه‌مش ، عقبه کورفزندن طورسینانك شمالنی تعقیب ایله صحرای « تیه »ی کچمش ، بحرسفید ساحلنده غزه‌یه قدر کلمش .. پیه‌رلوتی‌نك بو کتابنی اوقویان ، احتساساتنه حسیله اشتراك ایده‌ن ، چول‌دن قورقمق شویله بر طرفه ، چوله عاشق اولور . پیه‌رلوتی مادی قوتی اولانلری چول سیاحتنه تشویق ایدییور ، اولمایانلری بوکا متحسر براقیور ؛ چولی او مرتبه‌ده سه‌ودیرییور !

هنوز ، شعرك وشاعرك فنی بر تعریفنه واقف دکلم ؛ اکر بر شاعر حیاتی ، طبیعتی انسانلره سه‌ودیرمه‌یه‌جك ، حیاته وطبیعته قارشی عشق تغنی

مابعدی ٨٦ نجی صحیفه‌ده

لهستانك یکی رئیس جمهوری پروفسور موچیکی [صاغده] ایله مارشال پیلسودسکی [اورته‌ده] و لهستان رئیس وکلاسی موسیو بارته‌ل [صولده] رئیس جمهورك ٤ حزیرانده قانون اساسی‌یه صداقت یمینی مراسمندن صوکرا ، عسکرك اوکندن کچرلرکن :

« ثروت فنون » رسملریله اولکی هفته کوسترمشدی‌که : مارشال پیلسودسکی‌نك ، اوردویه استناداً ، حکومتی ده‌ویرمك ، یکی بر حکومت تشکیل ایتمك اوزره قیام وحرکتی لهنه نتیجه‌لنمش ، بویله‌جه لهستان بر انقلاب کچیرمشدر . پیلسودسکی رئیس جمهور انتخاب ایدلمش ایکن بونی قبول ایتمه‌مه‌سیله یکیدن انتخابده پروفسور موچیکی لهستان رئیس جمهوری اولمشدر .

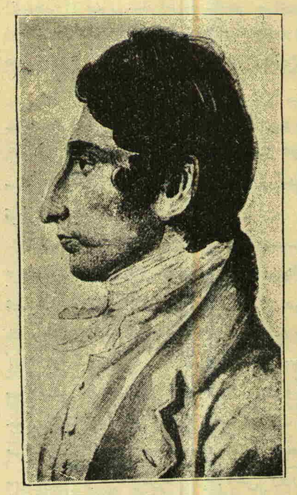

[١٧٨٦ — ١٨٢٦] مشهور موسیقی استادلرندن قارل ماریافون وه‌بر

موسیقی شناس

قارل ماریا فون وه‌بر

[وفاتنك ١٠٠ نجی سنهٔ دوریه‌سی مناسبتیله]

آلمانیانك ، بوتون صنعت نفیسه عالمنك اك معروف سیمالرندن بری اولان موسیقی شناس وه‌برك ٥ حزیران یوزنجی سنهٔ دوریهٔ وفاتنه مصادف اولمسیله مدنی عالمك بوتون موسیقی محافلنده خاطره‌سی حرمتلرله یاد ایدلمشدر .

وه‌بر ، ١٧٨٦ ده آلمانیاده اویتین قصبه‌سنده تولد ایتمشدی . حین تولدنده باباسی بارون آنطون فون وه‌بر اللیسنی کچکین ، آناسی « که‌نوفه‌فا » هنوز اون سکز یاشنده ایدی .

ده‌برك «فرای شوتز» ، «اوریانته» ، «اوبه‌رون» اوپرالری یالکز آلمانیاده دکل بوتون اوروپاده بویوك برموفقیت قازانمشدی . وه‌برك بالخاصه پیانو ایچون اینجه برحس وروح ایله ترتیب ایتمش اولدیغی پارچه‌لر موسیقی‌نك آثار نفیسه‌سندن معدوددر .

ارباب موسیقی ، مشهور واغنرك موسیقی عشق وشوقنی ، موسیقی الهامنی وه‌برك اثرلرندن آلمش اولدیغنه قانع بولوندقلری ایچون وه‌بری واغنرك حقیقی استادی عد ایده‌رلر .

زمانمزك برموسیقی منقدی ، بالخاصه وه‌برك « اوریانته » اوپه‌راسی حقنده : «لایموت استادك وصیتنامهٔ موسیقیسیدر . » دییور . زماننك اك بوکسك مغنیه‌سی اولان ویلهلمین شروده‌ر ایله « اوریانته » دن برصحنه‌یی کوستره‌ن رسمی ده بو نسخه‌مزه نقل ایدییورز .

موسیقی شناس وه‌برك « اوریانته » اوپراسندن برصحنه :

زواللی «عبدالکریم»ك اسارتی

فاسك ریف دنیلن ساحل و ساحله یقین طاغلق قسمنده اوزون مدت اسپانیوللره مقاومت ایتمش ، ریف قبائلنك استقلالی ایچون اوغراشمش ، بوتون دنیایه نامنی طانتمش اولان مجاهد عبدالکریم ، اسپانیوللرله فرانسزلرك کندی علیهنه ائتلاف ایتمه‌سی و برلکده حرکات عسکریه‌یه باشلامه‌سی اوزرینه حریت واستقلالنی فدایه راضی اولمامش ، ینه مقاومتده دوام ایتمش ایسه‌ده نهایت بر چویرمه حرکتیله محصور قالارق تسلیم نفس‌دن باشقه چاره بولامامش ، فرانسزلره اسیر اولمشدر . عبدالکریم نعره‌دن فاسه کیجه‌لین سوق اولونمش ، فاسه ٤ حزیرانده مواصلتله اقامتنه تخصیص ایدیلان خانه‌ده حبس ایدلمشدر .

ایتمه‌یه‌جك، ـ اسکی ساز شاعرلرینك کهنه‌قهوه‌خانه طاوانه آصیلان لغزلری حل ایتمه‌سی کبی ـ صحنهٔ کائناته نظرله معمای حیاتك حلی «عشق» اولدیغنی اعلان ایله‌مه‌یه‌جك، شرقك متصوف علماسیله غربك متفنن علماسی ـ حقیقت بر اولدیغنه کوره ـ خلقت وتکونده، بر هدفه، عشق وجاذبه‌یه متوجه اولدقلرینی ـ «کوته» کبی ـ سزمه‌یه‌جك ایسه اونك شاعرلکی نه‌یه یارار ؟

* * *

چولك دهشتنه، ویاخود لطافتنه قارشی شرق وغرب شاعرلرینك نشیده‌لرینه مقابل، بر متفنن چوللرده، نه خرده، تدقیقلره قویولیور، بوکا باقالم: غالبا فلسطین انکلیز مانداسی آلتنه کیردکدن صوکرا، فلسطینه تدقیق ایچون کیتمش، پیه‌رلوتی‌نك کچدیکی چوللرده، دولاشمش اولان علم حیات مراقلیسی برانکلیز، مستر بوقسبون اخیراً برکتاب نشر ایتمش. بوکتابك مندرجاتی کوستره‌ن بر زبده‌یی اوقودق. مستر بوقسبون چولده، یاشایان برچوق حشرات کورمش، بونلرك قوراق چوللرده، صوسز ناصل یاشایه‌بیلدکلرینه حیرت ایتمش، کتابنی بو مشاهده‌لری اوزرینه یازمش. صوکرادن مشاهده‌لرینك سطحی وکتابنك پك نقصان اولدیغنه قناعت کتیرمش .. یکی‌دن چوللرده، تدقیقات وتتبعاته چیقمش، برمخطره دها یازمش، بومخطره اخیراً لوندرده، طبع ونشر اولونمش.

بوکتابك ومخطره‌نك آکلاتدیغنه کوره، مستر بوقسبون فلسطینده، قدس جوارنده، چوللرك شرائط حیاتیه‌سنی تدقیق ایتمش.. جغرافیا خریطه‌لرنده صحرای تیه دییه کوستریلن عقبه ایله بحر سفید سواحلی آراسنده‌کی ساحه.

بو مدقق انکلیزك، بالخاصه چوللرده، یاشایان حشرات مطمح نظری اولمش؛ چونکه بونلرك چولده، کونشك شدتلی ضیا وحرارتی آلتنده، بر کولکه‌لك، برملجأ بولامادن دولاشدقلرینی کورمش. علم علائم جویه اربابنك چادرایچنده، کولکه‌ده، چادرك دیره‌کنه آصدقلری ترمومترولرك کوستردیکی درجهٔ حرارتله، چولك کونشده وآچیقده‌کی درجهٔ حرارتی بیننده، کلی فرق وار. چولده، صحرای تیه‌ده، آیلرجه ـ وقتیله ـ چادرده یاشامش اولدیغمز ایچون، کتاب، و مخطره معلومانندن مستغنی قالارق دییه‌بیلیرزکه کونشده کوندوزك اك صیجاق آنلرنده درجهٔ حرارت آلتمشه قدر چیقارکن چادرده، محفوظ بریرده وکولکه‌ده ـ چادرك طوپراق زمینی صیق صیق صولانمق شرطیله ـ ترمومترومز ۳۵، ۳۸، نادراً ۴۰ درجه‌یی کوستریردی. بوقسبون چولك توزلی، طوپراقلی یرلرندن زیاده، قیزغین اولان قایالق یرلرینه مختلف جنسدن بالمومیلر براقمش، بونلرك درحال أریدیکنی کورمش. [قیش موسمنده صاری قامیش وقارص حوالیسنده، ترمومترو تحت الصفر ۲۳، ۲۴ درجه‌یی کوستریرکن پنجره‌یی آرالق ایدرده، سوقاغه یاریم بارداق صو دوکر ـ سه‌کز، صوزمینه وارنجه‌یه‌قدر بوزکسیلدیکی، یره طاش کبی دوشدیکی کبی ..]

چولده درجهٔ حرارت بوقدر یوکسك ایکن، چولك طوپراغیله، توزیله، طاشلریله دائمی تماسده بولونان حشرات، عینی درجهٔ حرارتله حرارتله‌نمش اولاجقلری ایچون، بوکا ناصل تحمل ایدییورلر؟

مستر بوقسبون چولده یاقالادیغی حشره‌لرك درجهٔ حرارتنی اونلری اینجیتمه‌دن، قانلرینی آقیتمه‌دن، ترمو الکتریق اصولیله ودقتله اولچمش، کورمش‌که: ذی‌حیات بر حشره‌نك حرارت داخلیه‌سی چولك حرارتندن برقاچ درجه آشاغی .. بالعکس أولو برحشره معاینه ایدلمش، حرارتی چولك حرارتی قدر. شوحالده ذی‌حیات حشره شدتلی حرارته قارشی مدافعهٔ موجودیت ایچون کندیسنی داخلاً صوغوتمغه موفق اولویور. صوسز چولده وجودنده، صو بریکدیرییور، بونی تبخیر ایله حرارت غریزیه‌سنی حیاتنه ضرر ویرمه‌یه‌جك معتدل برراده‌ده طوتیور: حشره‌نك انساج بدنیه‌سنی صو ایله دولوکه حشره بونی یاپابیلیور. انساجنده‌کی صویی برکون صرف ایتدی‌ده، حرارته مقاومت کوستردی. ایرته‌سی کونی ایچون لازم اولان صویی قوراق چولده نره‌دن بولویور؟ چوق‌ده، یالکز حشراتجه معلوم، صو منبعلری یوق‌که حشرات کیجه‌لری بو پیکارجقلرك باشنه اوشوشسونلرده کندیلرینی صووارسونلر!

بو حشرات، کوندوز شمسك حرارتیله، بو حرارته مقاومت ایچون کوچوجك وجودلرنده، بیرکدیردکلری، مدافعهٔ نفس اوغورنده صرف ایتدکلری صولری ـ ایرته‌سی کونکی حیات ایچون ـ نره‌ده، بولویورلر و ناصل یرینه قوییورلر؟

ایشته بوجلوهٔ حیات، مجادلهٔ حیاتیه قانوننك بو نکته‌سی انکلیز عالمنی چولده‌کی حشراتی تدقیقه سوق ایتدیکی کبی، بزم‌ده، بو عالمك تدقیقاتنی ـ حیات حقنده نیجه تأملاته، ملاحظاته بزی سوق ایده‌بیلیر. ـ دوشونجه‌سیله ساده‌جه حکایه ایدییورز ...

حشرات ایچون، محتاج اولدقلری صویی زمین‌دن بولامازلرسه، بونی آنجق هوادن بولابیله‌جکلرینی فرض ایتمك کوج بر شی دکل، هوادن بولابیلیورلرمی و نه صورتله؟...

* * *

چول! چوللردن تیه صحراسی! کوندوزلری کولکه‌ده درجهٔ حرارت قرق، کونشده آلتمش ایکن، غروب‌دن صوکرا اویله تنزل ایدرکه کیجه‌لری بوساحه‌ده، چادر آلتنده عادتا تیتره‌رسکز! حرارت یکرمی درجه‌یه و دها آشاغی‌یه اینر. بودرجه انسانی تیتره‌تمز. فقط کوندوز ۴۰ـ۶۰ درجه حرارته معروض قالان بروجود، کیجه‌ایله کوندوزك بو بویوك فرقی ایله بردن‌بره کندینی طوپارلایاماز. عادتا خط استوادن، بردن بره حوالیٔ قطبیه‌یه آتیلمش کبی اولور.

کونشك کوندوز بوتون شدتیله، حشراتك انساجنده‌کی صویی بیله امرجه‌سنه، اجرای حکم ایده‌ن حرارتی، تبخر ایتدیره‌جك نه‌قدر و نره‌ده صو بولورسه تبخر ایتدیریر، هوایه قاریشدیریر.

صحرای تیه، عینی زمانده، بحر سفید ساحلندن اوزاق اولمادیغی ایچون، دکزك فضله تبخراتنی، یاخود صو بخاریله مشبوع هواسنی سپته بوغازندن، خفیف‌ده اولسه، بر روزکار قوپارسه چوله دوغرو سوروکلر.

یافه‌ایله غزه آراسنده‌کی اووانك، یازموسمنده بوساحه‌نك پك صیجاق اولماسنه رغماً، فوق‌العاده محصولدار و فیضناك اولماسی، کیجه‌لری هوانك پك رطوبتلی بولونماسی، طوپراغی چیك یاغدیرارق نمناك بولوندورماسی، همان هر کیجه سینه‌سینه صولاماسی سایه‌سنده‌در. ینه بوسایه‌ده، پیه‌رلوتی‌نك چول الهامانی آلدیغی، طوپلادیغی صحرانك بعضی طوپراق قسملری، هوادن ـ بللی، بللیسز ـ کیجه‌لری سرپیلن صو دانه‌جکلریله اویله فیض بولورکه، صفت کاشفه وممیزه‌سی، ـ کویلیلر کبی ـ طوپراغه مربوط قالمامق، کوچه‌یه، تام احرارانه برحیات کچیرمك اولان عربان چولك فیضلی طوپراق قسمنه کوز دیکمشلر، اورادن استفاده‌یی فوت ایتمه‌مشلردر. حتی اوکوز، چیفت، صاپان کلفتلرندن بیله بعضاً مستغنی قالارق، خائملرك اوزون اوکچه‌لی پوتینلری، استارپینلری کبی، آتلرینه طوپراغه کومولن اوزون دمیر چیویلی نعللر کچیرمشلر. أکه‌جکلری اراضی اوزرنده اکنه بوینه آت قوشدوریورلر. آرپه‌لرینی صاچیورلر ... طوپراق ایله رطوبتلی هوانك آهنکی یوزندن پك فیضلی محصول اولویورلر. خیلی زمان‌دن بری، عربان، غزه اسکله‌سی واسطه‌سیله هر سنه ـ همان منحصراً انکلتره‌یه ـ بر قاچ میلیون کیلو ـ بیرا وویسکی اعمالی ایچون ـ آرپه سوق ایده‌ر. عربانك ـ عرب کمیجیلرینك یلکنلری کبی ـ قاپ قارا کیسه‌لری صاپ صاری «بنت» لرله دولار. عربان آلتون انکلیز لیرالرینه «بنت»، یعنی قیز دیرلر. انکلیز لیرالری اوزون سنه‌لر انکلیز تحتنده اوطوران قرالیچه ویقتوریانك رسملریله تداول ایتدیکی، عربان‌ده بونلری کوردیکی وکیسه‌لرنده صاقلادیغی ایچون بوکا «بنت» دیمش. حتی بر بدوی‌یه، فرضا اونکله آلیش ویریش ایدلسه‌ده، اوزرنده جمهوریتك تمثالی اولان کوزدل بر قیز رسمی محکوك ـ سیوری صاقاللی، ناپولیون صوراتلیسی دکل ـ بر فرانسز لیراسی ویرلسه، فرانسز لیراسنی آلنه آلیر، انکلیز لیراسندن کوچوره‌ك اولدیغنی درحال فرق ایده‌ر، آوجنده کندنجه طارتار، «بوقیز، بزم قیز دکل!» دیرده قبول ایتمز، اعاده ایدردی.

چوللرك کیجه فیضلری، اوزون چول یولجیلقلرینی، کاربانلرك کوندوزلری چول کاربانسرایلرنده استراحتله کیجه‌لری طی مراحل ایتمه‌سیله ممکن قیلمش ..

چول کاربانسرایلری! بو نه‌در؟ بدویلر، مدنیلردن قیصقانیرجه‌سنه، اونلره ملجألرینی

کوسترمکده، فلاکت تصویر ایدرجه‌سنه چوللرده، تحت الارض اویله دهلیزلر وجوده کتیرمشلرکه، بورالرده، کونشك حرارتندن، یاخود کاه کاه ظهور ایده‌ن دشمنلرك ـ حکومت عسکرلری ـ تجاوزندن مصون اولارق کونلر، هفته‌لر، آیلر کچیرمك ممکن. چولده بو یرآلتی کاربانسرایلرندن برینی بالذات کوردم‌که، تپه‌ده، هوا منفذلریله، قرق دوه، یکرمی اوتوز آت، ایکی یوز انسان باریندیره‌جك، بونلری برایکی آی بسله‌یه‌جك ذخیره‌یی‌ده، استیعاب ایده‌جك وسعتده ایدی.

* * *

کله‌لم ینه، مستر بوقسبونك چول حشراتنه! متفننلر هرشیئی اولچمك ایسترلر...، حاشا، دیمك ایسته‌میورم‌که بو یوکسك مدققلرله بوی اولچمك کبی برکستاخلغه قالقیشدم. انجق وقتیله بری فرانسه‌ده زراعت تحصیل ایتمش بر متخصص، بری دکرلی برطبیب، بری‌ده مختلف اقلیملرده، اقلیمك صفحاتنی تدقیق‌ده، تمیز ایتمش بر مهندس‌دن عبارت برهیئت فنیه‌نك رفاقتنده، ینه صحرای تیه‌ده، بولوندم.

بونلرك ترمومترولرندن، بارومترولرندن باشقه، هیغرومترولری‌ده واردی.

معلوم‌که هیغرومترو، دورلو دورلولرندن قطع نظر، نهایت هواده‌کی صو بخارینك مقدارینی کوستره‌ن بر آلت‌در.

چولك ماهیت اقلیمیه‌سنی تدقیق ایدن بر متفنن، شاعر کبی دهشتله تحاشی ایده‌جك، یاخود لطافتله غشی اولاجق دکل‌یا، ألنده‌کی آلتك کوستردیکی درجه‌یه باقاجق. مسئله هیغرومترو ـ مقیاس رطوبت ـ کوندوزین اك صیجاق ساعتده ۲۰ درجه‌یی، یعنی هوانك آنجق یوزده یکرمی صو بخارینی حاوی اولدیغنی کوسته‌ربرسه، کیجه‌لری هیغرومترو درجه‌سی سکسانی، دوقسانی بولور. یعنی هوا بو درجه‌ده، صو بخاریله مشبوع اولور.

چولده، چول نه قدر فیض وانکشاف نباتاته غیر مساعد اولسه، ینه سنه‌نك مساعد موسملرنده، یر یر وحشی نباتات یتشدیرر. [مثلا چولده راطب بروادیده ایصیرغانلره راست کلدیکم زمان پك سه‌وینمش، رفاقتمده‌کی برایکی آرقاداشله بونلردن برقاچ ساق کسمش، دیکنلرینی، قابوقلرینی چاقی ایله آییقلامش، صالاطالق کبی دکلسه بیله مارول کوکلری کبی، چولده بونلره شامپانیادن دها یوکسك برقیمت ویره‌رك، انفس مزه مقامنده ایصیرغان ایچلرینی نه قدر اشتها ایله ییمشدك!] چولك مساعد موسمنده یتیشن نباتاتی حرارتك تأثیریله قورور، بونلردن جان چکیلیرجه‌سنه، قالان قیرینتیلر برآز دها تمدید حیات ایچون صویه، یکانه صو اولان هوانك رطوبتنه اوقدر حریص اولورلرکه، کیجه‌لری هواده، نه‌قدر رطوبت بولورلرسه بونی جذب وبلع ایده‌رلر. آه یاشامق احتیاجی!... طبقه‌طبقه انسانلر بونلردن حاللی دکلدر.

حشرات ایسه، بو نباتاتك انقاض نیم حیاتی حریصانه هوانك صو بخارینی یوتدقدن صوکرا، بونلرك اوزرینه صالدیریرلر، اونلردن هم غدا آلیرلر، هم‌ده صولرینی وجودلرینه اقطارمه ایده‌رلر. ایشته بویله‌جه ایرته‌سی کونی شمسك حرارتنه قارشی محتاج بولوندقلری صویی تدارك ایتمش اولورلر ... چوللرده، آکل النبات اولان حشرات ایچون بویله‌جه ـ دور دائم ـ صو تدارکی ممکن اولور؛ اما ینه چوللرده، یاشایان آکل اللحوم اولان کوچوجوك جانورلر نه یاپارلر؟ مثلا چول کرتنکله‌لری!.. بونلر ایچون مسئله غایت بسیط!

چولك رطوبتندن حیات بولمق غیرتیله کیجه‌لری هواده‌کی بخار مایی اعظمی درجه‌ده، بلع ایدن نباتاتی ییه‌رك، أمه‌رك مینی‌مینی بدنلرنده کافی صو ادخار ایدن حشرات‌دن برقاچنی یاقالایوب‌ده، یوتدیلرمی، هم غدالرینی، هم‌ده صولرینی معده‌جکلرینه ایندیرمش اولورلر والسلام!... مجادلهٔ حیاتیه‌نك جلوه‌سی، عشوه‌سی ایشته بوراده!

* * *

مستر بوقسبون کبی برچول مدققنك پیشنه طاقیلدق. قولای قولای بونی براقامایورز. بو ذات، برنظریه‌سیله بزی اقناع ایدرکبی کورونورکن، ینه کندیسی کندی نظریه‌سنه معارض چیقی ویریور، دییورکه: کیجه‌لری چوللرده نباتات بقایاسنك هواده‌کی صو بخارینی اعظمی درجه‌ده حریصانه جذب وبلع ایتدکلرینی فرض ایتدك. عجبا بوفرضیه‌مز دوغرومی‌در؟

بوقسبون بهارك برایکی آینده آزیجق فیض کوستردکدن صوکرا حزیرانه دوغرو قورومغه یوز طوتان چول نباتاتندن برمقدار آلیور. بونلر اوبله اوتلرکه ایکی آیدن بری سمادن برقطره صودوشمه‌دیکی ایچون بو مدت ایچنده یاغمور یوزی کورمه‌مش، ایکی آی متمادیاً کونشك حرارتنه معروض قالمشدر.

بوقسبون بونلردن طوپلادیغی برطوتامی طارتییور. آتشده قورومغه باشلایور. بو نباتات قورودقجه بنیه‌سنده قالان صویی تبخر ایدییور. صو تبخر ایتدکجه، نباتات‌ده دها زیاده قورودقجه آرتیق اوحاله کلیورکه بو تجربه طوتامنك وزنی ثابت قالیور. امنیت کلیورکه اوتلر بوس بوتون قورودی. صودن کندیلرنده اثر قالمادی. قورومق ووزن اصولیله آکلاشیلیورکه بوچول اوتلری ایکی آی یاغموردن محروم کونش قارشیسنده قالدقلری حالده بنیه‌لرینك یوزده ۶۰,۵ ی صو ایمش.

انکلیز مدقق بویله‌جه قوروتدیغی، احتوا ایتدکلری صویك مقدارینی تثبیت ایتدیکی اوتلری قوپ قورو، بی‌حیات حالده ینه وزن ایدییور. بو وزنی تثبیت ایتدکدن صوکرا، بونلری کیجه‌لری آچیق هواده، هوانك رطوبتنه عرض ایدییور.

انکلیز عالم دورت بش کیجه بو اوتلری هیغرومترونك یوزده یتمش رطوبتی حاوی اولارق کوستردیکی هواده براقیور، صوکرا تکرار طارتییور، کورویورکه ثقلتلری آرتمشدر. چول اوتلری قوپ قورو، قاوروق حالده، جاذب رطوبت اولمق خاصه‌سنی غائب ایتمه‌مش، ینه رطوبت قاپمش، قورو بنیه‌سنی صولاندیرمش‌در.

بو تجربه‌دن چیقاریلابیله‌جك نتیجه‌لر: چول اوتلری ایکی آی هرکون کونش قارشیسنده قالدقلری، قورودقلری حالده ینه یوزده آلتمش صویی احتوا ایدییورلر. دیمك‌که کوندوز غائب ایتدکلری صویی کیجه‌لری فضله‌سیله تضمین ایدییورلر، وجودلرینی اعظمی مقدارده صودن محروم براقمایورلر.

حشرات‌ده، اوت قیرینتیلرندن یالکز ییه‌جکلرینی دکل، ایچه‌جکلرینی‌ده کافی مقدارده آلیورلر.

بوقسبون تجربه‌سنی اجراده چول‌دن طوپلادیغی اوت پارچه‌لرینی آتشده قوروتمغه قدر وارمش. بوقدرده، لزوم یوق. بواوت پارچه‌لرینی یابس بریرده برقاچ کون بیراق. وزنندن اکسیلن مقداری آکلا. بونلردن رطوبتی جاذب اولمق خاصه‌سنی کوکندن قازیمغه قالقیشما.. بوکا قالقیشیلمش‌کن ینه کورولمش‌که بو قورو اوتجقلر ینه رطوبتی کورونجه عادتا جانلانیورلر. صو حیات ویریر، دستورندن استفاده‌یه قدرت بولویورلر. ایشی افراطه واردیرمادن‌ده تجربه‌لر یاپیلمش، بو اوتلردن یابس محیطده صولری آلیندقدن، وزنلری اکسیلدکدن صوکرا، بونلر تکرار کیجه‌لرك رطوبتلرینه ترك اولونورسه آز زمان ایچنده بنیه‌لرنده ینه یوزده آلتمشه قدر صو بیریکدیردکلری کورولمش.

ایشته حیات و طبیعت! زمیننده بر قطره صو بولونمیان چوللرك، کیجه‌لری رطوبتندن وهواسندن، ینه جدال حیات قانونیله، یاشامق غیرتیله قوپ قورو اوتلر صو طوپلار. غیراختیاری بوجکلره ساقیلك ایده‌ر، بوجکلرده صویی قیرباسیله یوتان کرتنکله‌لره ساقی اولور.. بو حیات اویونلری نه‌دن؟ ویقتور هوغویه صورابیلسه‌ك بلکه دییه‌جك‌که: قرال أکله‌نیور!

محمود صادق

لطیف فقره‌لردن :

کویلونك اعتراضی

حرب عمومی ختام بولدیغی صیره‌ده، برفرانسز کویلوسنه آلمان استیلاسندن خلاص اولمش مملکتلری، شهرلری و قلعه‌لری اشارت ایده‌ن بر خریطه کوسته‌ره‌رك:

— ایشته، دیمشلر، اردومزك بوتون قورتاردقلری ...

کویلو خریطه‌یه بر مدت دقتله باقدن صوکره اعتراض ایتمش:

— هایدی جانم .. بو خریطه اکسیك!

— نه‌دن؟..

— نه‌دن اولاجق؟.. اردونك بوتون قوناردقلرینی بوراده کوزه‌مه‌یورم. مثلا بنم تارلامی اشارت ایتمه‌مشلر!

حیدریانا لیماننده :

حرب عمومی صیراسنده بر اشتعال ایله خراب اولان A سیلوسنك (بویوك آنبارك) تعمیراتی اکمال وکشاد رسمی اجرا ایدیله‌رك فعالیته کچدکدن صوکراکی منظره‌سی.

آلمانیاده ، آلمانیا ایله فرانسه آراسنده

طیاره سفرلری

بین‌الملل معاهدات ومقاولاته کوره، ۷ مایس ۱۹۲۶ ده آلمانیا طیاره تجارت فیلولری تمامیله سربستیسنی اکتساب ایتمشدر . بو تاریخده آلمانیا ایله متفقلر ـ یعنی انکلتره، ایتالیا، بلچیقا، ژاپونیا وفرانسه ـ آراسنده طیاره‌لر حقنده‌کی ائتلافنامه‌لر موقع مرعیته کیردیکی کبی آلمانیا ایله بلچیقا، آلمانیا ایله فرانسه بیننده خصوصی مقاوله‌لر یاپیلمشدر .

۱۹۲۲ دن بری حریت کامله‌سنی استحصاله چالیشان آلمان طیاره‌لری بو مدت ایچنده تکامل وترقیسیله‌ده بر ممتازیت کوسترمشدر .

آلمانلر برلین ـ پارس خط هوائیسنی تأسیسله یونکر سیستمنده اوچ موتورلی ایلك آلمان طیاره پوسته‌سی ۲۶ مایسده پارس جوارنده بورژه طیاره قرارکاهنه نازل اولمشدر.

آلمانیاده طیاره‌جیلك مترقی اولدیغنی قید ایتمکله دیکر متمدن ملتلرده‌کری قالمش اولدیغنه اشارت ایدلمك ایسته‌نیلمه‌یور .

آلمانلر حرب سنه‌لرنده طیاره اعمالاتی ایچون آلات و ادوات ، سائر ترتیباتی اوقدر تکمل ایتدیردیلرکه صلح سنه‌لرنده بونلردن استفاده ایتدیلر.

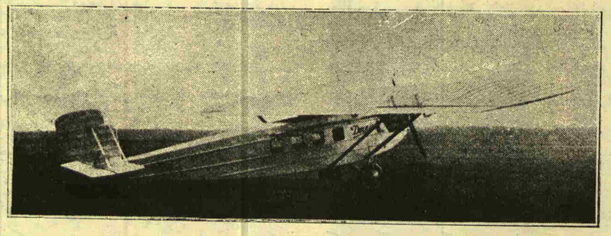

آلمان خطوط هوائیه‌سنده ایشله‌ین کاملاً معدن درت موتورلی برطیاره

بین‌الملل طیاره خطلری تأسیسنده دیکر ملتلرك آلمانلرله رقابتی قولای اولمایاجقدر . کوسترلمك ایسته‌نیلن نقطه بودر .

الیوم ، آلمانیا داخلنده ایشله‌دلمکده اولان هوا شبکه‌لری درجه‌سنده دنیانك هیچ برمملکتنده خطوط هوائیه انکشاف ایتمه‌مشدر . آلمانیاده هرکون سفر اجرا ایدیلن هوا خطلرینك طولی ۱۷,۰۰۰ کیلومترودر . کیدوب کلمه حساب اولونورسه ۳۴,۰۰۰ کیلومترویه بالغدر. بویله‌جه آلمان طیاره‌لری ۱۹۲۵ سنه‌سنده دورت میلیون کیلومترو مسافه قطع ایتمشلردر. ۱۹۲۶ده بومسافه‌نك آلتی، یدی میلیون کیلومترویی بولاجغی تخمین ایدلمکده‌در.

آلمانلرك طیاره‌لر ایچون اختیار ایتدکلری مصرف عظیمدر . ۱۹۲۵ ده بودجه‌یه کوره ۴۱ میلیون مارق ، ـ تقریباً ۲۰ میلیون تورك لیراسی ـ صرف ایدلمشدر . حال بوکه آلمانیانك پك مهم تشکیلاتی طیاره مصرفنی بوراده‌ده براقمایور. بویوك شهرلرك بلدیه‌لری‌ده طیاره‌لرك ترقیسنه وسفرلرینك توسیعنه پك چوق یاردیم ایدییورلر . اوتوز قدر آلمان شهری بلدیه‌لری ۱۹۲۵ ده طیاره‌لر ایچون ۱۳ میلیون مارق ـ تقریباً آلتی میلیون تورك لیراسی ـ ویرمشلردر .

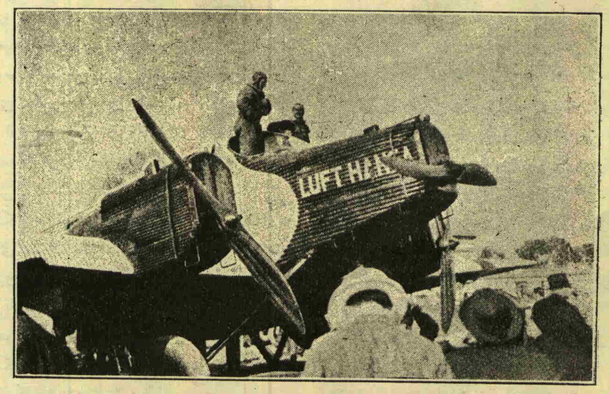

برلین ـ پارس طیاره پوسته‌سنده، ایلك سفری یاپان اوچ موتورلی برآلمان یونکر طیاره‌سنك ۲۶ مایسده پارس جوارنده بورژه طیاره قرارکاهنه مواصلتی.

هرشی ییقیلیور ، هرشی یورویور ، هیچ برشی توقف ایتمه‌یور . جداً موازنه‌یه صاحب اولان شی، آنجق عمومی موازنه‌سزلکدر . کائناتك دائمی صورتده حرکت حالنده اولماسندن باشقه هانکی موازنه وار ؟ هرکس کندی حسابنه بوتون حقیقتلردن بر تك حقیقت اعمال ایدییور . بونلر میاننده یکدیکرینی ناقص اولانلربیله عینی درجه‌ده برقیمته مالك... دیمك‌که حقیقت یوقدر ؛ ساده‌جه أبدی بر حرکت ، دواملی و أله کچمز بر استحاله واردر . مع‌مافیه بعضی موجودلر بو نهایتی کلمه‌ین

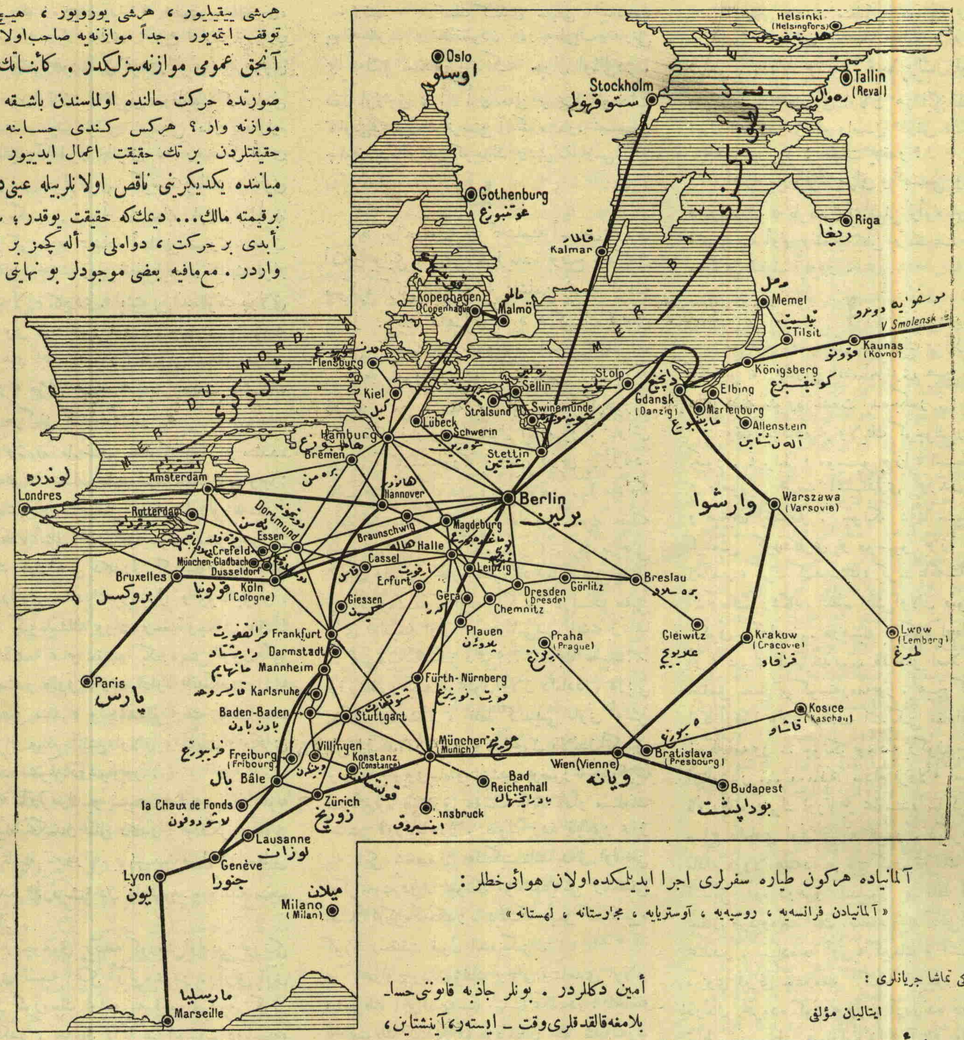

آلمانیاده هرکون طیاره سفرلری اجرا ایدیلمکده اولان هوائی خطلر :

« آلمانیادن فرانسه‌یه ، روسیه‌یه ، آوستریایه ، مجارستانه ، لهستانه »

غربده یکی تماشا جریانلری :

ایتالیان مؤلفی

لوئی‌جی پیرانده‌للو

— ۲ —

نسبیت : علم و صنعتده فانته‌زی .. — ایکی منقدك فکرلری — « هرکسك کندی حقیقتی » پیه‌سی و بو پیه‌سك شکل ترتیبی ایله حکایه‌سی — نتیجه : حقیقت یوقدر. — مؤلف اویونك صوکنده سیرجیلره ناصل بر اویون ایدییور ؟ — وودویلجیلرله پیرانده‌للو آره‌سنده‌کی مشابهت و فرقلر ...

« پیرانده‌للو »نك ایلك أثر تماشاسی اولان « **هرکسك کندی حقیقتی** » پیه‌سی نوعما فلسفی بر وودویل ماهیتنده‌در . فقط تماشا نویسك کچن هفته‌کی مقاله‌مزده ذکر ایتدیکمز أفکارینی رشیم حالنده حاویدر . بو رشیمك ایلك ثمره‌سی‌ده « **نسبیت** » نظریه‌سی‌در . بو نظریه صوك زمانده بر نوع مودا حکمنی آلدی . حتی فنونه وارنجه‌یه قادار ... آرتق ریاضیون بیله ریاضیه‌دن تمامیله أمین دکللردر . بونلر جاذبه قانوننی حسابلامغه قالقدقلری وقت ـ ایسته‌ر، آینشتاین، ایسته‌ر په‌نلووه اولسون ـ هپسی بوحسابلری کندی طرزلرینه کوره یاپیورلر. خلاصه مادام که فن داخلنده بو کون فانته‌زی موجوددر، اوحالده هیجان بدیعی دینن بودائما متحرك وسیال بدیعیات عالمنده « **نسبیت** »ك داها فضله‌سیله موجودیتی لازم کلیر .

« پیرانده‌للو »ده بویله دوشونیور ودییورکه: حیاتده هرشی نسبیدر . هر حقیقت آنجق بزم کندیمزده طاشیدیغمزدر. ایشته بونسبیت نظریه‌سی تماشا نویسك ـ « هرکسك کندی حقیقتی » قومه دیسنی تعقیب ایده‌ن بوتون أثرلرنده اولدیغی کبی ـ داها بوایلك أثرندن اعتباراً قدرتله صحنه‌یه چیقاردیغی فکر أساسی‌یه کوسته‌رییور :

کائنات بر سرابدر . بز ، خیالتلرله دولو بر دنیاده یاشایورز . حقائق أشیایه بر درجه‌یه قادار نفوذ ایده‌جك لمعه‌لر کوردیکمز ظننده‌یز. حالبوکه هیچ بروقت کندی بنلکمزدن خارجه چیقامایورز.

استحاله‌دن قورتولوب أزمنه آره‌سنده بونك ضدی برسجیه ، **دائما عینی اولمق** سجیه‌سی محافظه ایده‌بیلیورلر . بونلر **دها** نك ایجاد ایتدیکی مخیل موجودلردر . بزدن داها حقیقی اولدقلری ایچون بز اورتادن چکیلوب کیتسه‌ك بیله اونلر ینه یرلرنده ثابت قالیورلر .

ایشته « پیرانده‌للو »نك صحنه‌ده اویونجاق کبی اوینامقدن حظ ایتدیکی فکرلرك بعضیلری ... معروف منقد « پیه‌ر بریسون »ك قناعتنجه بو فکرلرك اداره‌سی پك قولای ! ادنا برملاحظه نتیجه‌سنده بونلرك تیاترویه صوقولابیله‌جکی ، حتی صوك درجه مضحك بر خصوصیته مالك اولدقلری آکلاشیلابیلیرمش!

بو فکرینی ایضاحاً **پیه‌ر بریسون** بالخاصه دییورکه :

« پالیاچونك چولپا حرکتلری بزی کولدورور،

عين صورتله بزه پيچاره آدملرك فطرى چوپالقلرينى، كنديلرينه أوگرتمه‌لرى ممنوع اولان شيلرى كشف ايتمك اوغورنده‌كى قودوزلقلرينى، غرورلرى قادار درين اولان جهالتلرينى، وطالمك كنديلرينى آرەسنده حبس ايتمش اولديغى دار ديوارلرله چاليشقان آلينلرينى چارپمق خصوصنده‌كى أبدى شوق و حرارتلرينى كوسته‌رمك‌دە، بزلرى كولدورمكدر . جداً مضحك اولان بالجمله تماشالر كبى ، بو تماشاده أساسلى صورتده حزين وآجيلقله بسله‌نمشدر . فقط بويله بر تشبثه قرار ويرمك لازم كليردى. ايشته پيراندەللونك پارلاق قيمتى بونى قارشيلامش اولمسنده وحتى حسن صورتله نتيجه پذير ايتمسنده‌در . « آلتى شخص مؤلفنى آرايور ، مؤلفى هيچ شبه‌سز صنعت تماشانك ساحهٔ حركتنى كنيشله‌تمشدر . »

لوژده ماريانه نامنده‌كى ديگر بر منقده پيراندەللونك تماشاسى حقنده شوملاحظاتى بوروتويور: « بو تماشايه بر ضرب‌مثل تماشاسى نامى ويرمك ليازم . بونلر عادتا تمثالى تماشانك ضرب مثللرى‌درلر . حقيقتك تمام ارائه‌سى دكلدرلر. كنيشله‌يورلر، تهييج ايديورلر ، ساده‌لشديريورلر و جوغالتيورلر . حقيقته بكزه‌يشك بوراده برحصهٔ رجحانى يوق ! هيچ دكلسه ، بو حقيقته بكزه‌يش بوتون أثره يايلمامشدر واونى آيريجه اداره ايتمكدر . »

عينى منقد ، « پيراندەللو » نك تماشاسنده بويوك بر موقع آلمش اولان « نسبيت » فكرى حقنده‌دە شويله دوشونويور :

« تأثرلرمزك بو نسبيت فكرى پيراندەللويه برآن بيله تحكمدن خالى دكلدر . بو فكر ، ناقابل رد وتمامييله تيپورانه بر سيستم اولان مطلق صورتده «**نورميت**» دن ماعدا هيچ برشيئه منجر اولاماز .

بر چوجوق بردفعه كورمش اولديغى بورنكى قيرميزى تسميه ايتمكى أوگرەمشدر . آرتق اونى نه‌زمان كورەجك اولسه يته قيرميزى ديه تكرار ايده‌جكدر ؛ چونكه دائما عينى احتماسى دويا جغنه، عينى رنكى كورەجكنه أميندر. نه‌سز، نه باشقاسى، سزك قيرميزيكز ايله اونك قيرميزيسنك تمامى تمامنه عينى اولماديغنه كنديسنى اقناع ايده‌مزسكز .

تكرار ايديورم كه بو ناقابل رد اولان محاكمه نه عامده ، نه مافوق الطبيعه‌دە ، نه حركتده هيچ برشيئه منجر اولماز . بوندن داها آز بسيط حادثه‌لره تطبيقاً پيراندەللونك روحياتده‌كى يكيلك وابداعنه كلنجه، بوطرز محاكمه‌دە، صوكسز برالهام كشف ايده‌بيلمسنده‌در .

جهان ، قوليسدن و صحنه‌دن كورونوشنه نظراً عينى دكلدر ؛ آولو جهتنده وباغچه جهتنده عينى دكلدر . انسانلر آرەلرنده، باغچى جهانلر كيبدرلر . مادهٔ اصليه‌لرينى وروحلرينى طائمامنه محكوم اولدقلرندن آرلرنده، ساده‌جه پارچلتيلر تعاطى ايده‌رلر؛ افعال بشريه‌نك هربرى اودرجه مغائدركه شاهدلرك بوكا دائر بوتون سويله‌يه‌بيله‌جكلرى، فرضيه‌دن وجورانه محاكه‌دن أوته‌يه گچه‌مز .

اوچنجى پرده : منطقاً بو معمايى بر سوزله حل ايتمى لازم كلن شخصك مداخله‌سى (داماداك قارپسى) ؛ فقط بونخص مهم برلسان قوللانيور و يكديگرينك ضدى اولان هر ايكى تصديقى ده، قبول ايدەرك مؤلفك واصل اولمق ايسته‌ديكى نتيجه‌يى ويرييور : حقيقت يوقدر !

ايشته سيرجيلرك مراق و تجسسى بو صورتله « پيراندەللو » طرفندن ايشله‌تيلن وأولو برنقطه‌دن قالقوب يته أولو برنقطه‌يه كلن بر ساعت رقاصنك حركتنى تعقيب أيليه‌يور .

معمانيه پيه‌سده‌كى حادثه‌لرك بر آز مفصلاً حكايه‌سى ، يوقاريكى ايضاحاتمزى هيچ شبه‌سز داها فضله تنويره خدمت ايده‌جكدر :

وقعه ايتاليادە بر ولايتك كوچوك برشهرنده چيپور . شهريلر « موسيو پونزا » اسمنده بكى بر مأمورك غريب اعتيادلرى يوزندن مراق و هيجان ايچنده‌در : چونكه دائما سياه ألبسه كيينمش كوردكلرى بو موسيو پونزا ، عينى زمانده ، كرك كنديسنك، كرك عائله‌سنك حياتى أك توحاف برشكده تنظيم ايتمش اولان صوك درجه سكوتى برآدام !.. قارپسيله برلكده اوطوردينى أو ، شهرك تا نهايتنده... قادينجغز اصلا سوقاغه چيقمق جسارتنى كوسته‌رمه‌يور . هيچ كيمسه‌ده اوكا أزقطه يولده تصادف ايتديكنى اونى أولمش ظن ايتمكده‌در. حتى بونك ايچون يالاندن ايكنجى برازدواج اويونى بيله اويناتمشدر. بوصورتله يكديگرينه ضد تأثيرلره قاپيلارق پيه‌سك نهايتنه قادار مسئله‌نك أساسنى قاورايامايورز . صوك برده قاپانيور ، زينه ايكى شخصدن هانكيسينك دەلى اولديغنى اوكرنمه‌مشزدر . چونكه مؤلفك غايه‌سى بزه حقيقتى اصلا اوكرەتمه‌مكدر . ديمك كه هيمز كنديمزه كوره برحقيقت قبول ايده‌جكز .

هراوچ پرده، مؤلفك ترجمانى وشاهدى اولان فيلسوفك آجى قهقهه‌سيله نهايتله تمكددر . بالخاصه بوفيلسوفك كندى موجوديتندن بيله شبهه‌لنه‌رك شكل‌انيسنه آيناده، باقديغى صحنه يك كوزه‌لدر . آينالرك ايجادندن برى احتمال بوتون انسانلرك باشته كلن بو نوع برحادثه شو سؤالى توليد ايتمزمى ؟

— « سن كيمسك؟.. أى سن كه‌بنسك!..»

پيه‌سك ترتيبنه كلنجه ، غايت ساده‌در و طبعتيله موضوعك كنديسندن ظاهر اولمقده‌در .

برنجى پرده : موضوعى تقديم ؛ خارجدن هيچ برشاهدك دعواىى حل ايده‌مه‌جكى صورتده وضعيتلرى توفيق. يكديگرينى تعقيباً قاتل والده‌سك و داماداك صحنه‌ده، كورونوشى وبونلرك يكديگرينه ضد اولان تاثيرلرينى عرض ايتمى. سيرجيلرك أيلك دفعه شاشوب قالماسى .

ايكنجى پرده : بعضاً قاتل والده‌يه ، بعضاً‌ده داماده حق ويرديره‌جك صورتده، وقعه‌نك ايكى جهه‌لى سير و حركتى ، ايكى علاقه‌دارك يوزيوزه گلمه‌سى و ساخته بر اميدى متعاقب تماشاكرلرك يكيدن تردد و شاشقينلغه دوشمه‌سى .

آرەسنده چوق ياقيندن ، چوق حرارتلى بر رابطه تأسسنه بيله تحملى يوق !.. مادام فرولا ايچه بوشديد ابتلايه‌قارشى بونون ايكمش وبوايكى گنجك سكون وسعادتى اخلال ايتمك ايچون كنديسنى فدايه راضى اولمشدر .

قادين بوندن ماعدا هيچ بر شى اعتراف ايتمه‌يرك چكيلوب گيديور. فقط او، داها قاپيدن چيقار چيقماز ايچرى‌يه موسيو پونزا گيريور . بويك ژه‌ستلرندن ، سسندن، چهره‌سنك قيرميزى يلغندن فوق العاده ژهيجان، برحما ايچنده اولديغى آشكار !.. قاتل والده‌سنه بر لحظه أول تصادف ايتمشدر ، استنطاق ايتمكلرينده، بيليور ومادام كه أسرارى داها فضله‌ادامه‌يه امكان بوقدر، اوحالده ناچار كنديسى‌ده حقيقتى سويليه‌جكدر !

وآكلاتيور : مادام فرولانك كنديسى قدر صانديغى قادين اونك قيزى دكلش ! ايلك مادام پونزا أولەلى سنه‌لر اولويورمش! حتى مادام فرولا بويوزدن بويوك ماتمه‌اوغرامش، كدرندن أولەجك حاله‌كلش! صوكسزده اضطرابى برآز ياپشمشده‌ده خاطره‌سنى تماميله غائب ايتمش! حتى پونزانك ايكنجى زوجه‌سيله ايلك قارشيلاشديغى كون اونى كندى قيزى صانمش ! طبيعى بو بچاره‌يه آلداندينى سويله‌مه‌مك، بالعكس اونى بوخيال ايچنده، آووتمق پونزا ايچون حقيقى بروظيفهٔ انسانيه تشكيل ايده‌رمش! بوسيدن ايكى قادين آزه‌سنده صيقى برتماس وجوده كله‌سنه‌مانع اولمق لازم مش! ايشته پونزا اوزماپدن اعتباراً ظالمانه بر قيصه‌نانجاق ماصالى اويدورمش! شيمدى‌ده، رجاسى، زواللى والدەنك خطالى اولان قناعتى اخلال ايديلمه‌مسى ايمش !

بو صورتله سرينى فاش ايتدكدن صوكره داماده وداع ايدوب گيديور. واو آنده مادام فرولا شيطان گبى يكيدن ميدانه چيقيور . بو دفعه نظرلرى سهاپتسز ، درين بر كدرله دولودر.

— بيليورم ، ديه ايچنى چكيور، بيليورم داماده سزه نه سويله‌دى ! سزه بم قيزم ايچون أولدى ديدى دكلى؟ زواللى آدام، بوكا نه‌قادارده اينانيور ! حقيقتده ايسه بم قيزم برگاچ سنه أول آغير صورتده خسته‌لانمشدى . دوقتورلر اوزون مدت خصوصى برخسته‌خانه‌ده، باپ يالكز وسكون مطلق ايچنده ياشاماسى لزومنى بيلديرديلر . ايشته بو آريانى بدبخت پونزايى شدتله متأثر ايتدى . چوق گچه‌دن تدريجى برصورتده دماغاً اختلاله اوغرادى و قاريسنك وفات ايتديكى فكر ثابتى ذهننه صاپلاندى . نهايت كنديسنه كلوب ده قاريسنه ملاق اولديغى زمان اونى طانيامادى. بونك اوزرينه بالاندن ايكنجى برازدواج ياپدى . اووقتدن برى مسعود ياشايور . كندى دليلكنى بكا عطف ايدييور . بيليوركه بن قيزمك صاغ اولديغنه اينانمشدر . محتمل قوللانمق ايچون بم خطالى ظن ايتديكى قناعتى فرقى ايتمه‌مش كورونويور . بن‌ده، اونك محاكمه‌سنى بوسبوتون اخلال ايتمه‌مك ايچون بوساخته كارلفه سس چيقارمايورم .

بورايه قادار نقل ايتديكمز ماجرادن آكلاشيلوركه بوايكى ثمدعا يكديگرينه مخالفدر. مؤلف خارجدن گلمى مأمول هر درلو شهادتلرى صنعى بر منطقله اورتادن قالديرمش : سوزده، پونزانك عائله‌سى « قاله‌بربا »نك كوچوك بر شهرنده برزلزله يوزندن تماميله محواولمش ، بلديه وسجل دائره‌سنك بوتون أوراق و دفترلرى ضياعه اوغرامش ، بو صورتله دعوايى حل و فصل ايده‌جك اولان شاهدلردن اورتاده هيچ كيمسه قالمامش !

بوشكده باشلايان پيه‌س آرتق كنديليكندن انكشاف ايديور . حقيقى ظاهره چيقارمق ايچون هر اوچ پرده‌ده، ايچه‌دن ايچه‌يه ، فقط متردداته برآرايش وار . هله ايكنجى پرده صوك درجه مكمل دوشونولمش بر لحظهٔ حيرتى حاويدر:

شبه‌لرندن قورتولمق ايچون كوچوك شهرك ساكنلرى داماداياله قائن والده‌يى باشته‌لرينك يانده، قارشيلاشديرمق، بويله‌لكله اونلرى شاشيرتمق ايسته‌يورلر. بو تصادف وقوع بولويور . او وقت « پونزا » فرولايى كورور كورمز شدتلى برهيجانه اوغرايور. زواللى قادينى صارصيور ، تحقير ايدييور ، آجى سوزلرله ايچيتيور . بو آنده سويله‌ديكى سوزلر بزم انتظارمزى خارجنده‌در . چونكه داها بر آز أول قائن والده‌سنه درين بر شفقت و محبت بسله‌ديكنى و اونى بوسقوط خياله دوشورمه‌مك ايچون قارشيسنده ايلك ماداريونزا ايله ايكنجى مادام پونزانك عينى قادين اولماديغنه اينانمش كورونديكنى ادعا ايليه‌يوردى. حالبوكه شيمدى مدهش برغضب ايچنده‌در .

— « قيزيكز أولدى ، ديه باغيريور ، بونى سزده پك اعلا بيلديككز حالده مخصوص اينانمش كورونويورسكز . »

وسوزلرينه بو طرزده دوام ايدييور .

بز تماشاكرلره كلنجه ، پك طبيعى اولارق، شويله دوشونويورز :

— « آ .. هيچ شبه يوق.. دەلى اولان بو آدامدر ! »

فقط عجله ايتمه‌يلم ! .. داها مادام فرولا اوزاقلاشيرز اوزاقلاشماز ، پونزا طبيعى بر طور آليور ، منديلى ايله آلتنده‌كى تراسى سيليور، صوكره مجلسده حاضر بولونانلردن عذر ديله‌يور :

— « بن بر قومه‌دى اوينادم ؛ كندى جنتى فرق ايتمك ايچون مادام فرولانك بم جنتمه اينانماسى لازم ... »

ايشته بو صورتله « پيراندەللو » بركره داها حقيقى اويونى تماشاكرلرله اويناديغندن دولايى ممنوندر ! أودت، بودفعه‌دە، آتلايلان صحنه‌دە، كيلر دكل ، صالوندە كيلردر .

نهايت ، أوچنجه سويله‌ديكمز گبى ، بو ايشده صوك و قطعى حكم و باشليجه علاقه‌دار اولان شخصه ، يعنى بالذات مادام پونزايه مراجعت ايدييورلر . اودە، شو جوابى ويرييور :

— بن پونزانك ايكنجى قارپسيم . عينى زمانده مادام فرولانك قيزيم . سز كيم اولمامى ايستيورسه‌كز بن ايشته اويم : هر كسك حقيقى كنديسنك ...

أساساً أوچه فرق ايديلش اولان بونتيجه‌يه وارمادن اول پيه‌س احتمال بر آز فضله اوزون سورمكدر . وقعه‌نك صفحاتى تكرر ايدييور واوچ پرده‌يى دولدوراجق قادار زنكين تفرعات كوزه چارپمايور . فقط موضوعك بوطرز توسيع واداره‌سنده، يته پك بويوك ، پك مراقلى بريكيلك بولويورز .

بو مناسبتله شونى ده: سويله‌يه‌لم كه « پيراندەللو »نك وقعه‌يى بويله قارپشديروب تماشاكرلرى حيرته دوشوردجك صورتده كرنت بر حاله صوقماسى ، وودويلجيلرك قوللانقلرى اصوله پك مشابهدر .

آنجق شوفرقله: وودويل محررلرى هرهانكى بر أنتريقه‌يى تشكيل ايدن عنصرلرى غايت اينجه بر مهارتله قارماقاريشيق برحاله قويارلركن يكانه غايه‌لرى، أشخاصك صوك درجه سرعت وحركتله كيروب چيقمالرينى تأمين ايتمك وبوصورتله اونلرك يكديگرينه تصادف ايتمه‌لرينه چاليشارق **كيمير وقمر** دينلين هرنوع آكلاشاماماز لقلر ويا كلش آكلاشمالره أك مفرط كولونيلكلرك دوامنى ممكن قيامتدر . « پيراندەللو »نك أشخاصى ايله عادتا برلرندن بيله قيميدا مايورلر. باشلانغيجده، نرد ايسه‌لر نهايتده، يته اوراد درلر : بونلرك أطرافنده خركته كلن يالكز سيرجيلردر . خلاصه بوتماشايه حقيقى صحنه اولان، نتيجه‌دە، تماشاكرلرك دماغيدر. صحنه ايله خلق آره‌سنده بومعكوس وضعيتى ايجاد ايتمك ايسه تماشادە « پيراندەللو » نك أك يكى بولديغى برطرز عد ايديله‌بيلير .

خالده فخرى

صادق پاشا

صادق پاشا، ياورى طالع وسخى بخت،
اهليت وعدم موفقيت كبى اضدادى جمع ايتمش
برذات اولوب اوائلى سونوك، اواسطى پارلاق،
اواخرى منكوب اوله‌رق گچمشدر. بايندرده
طوغوب بويويه‌رك حمايه‌دن محروم، شخصى
وسوابق احوالى غير معلوم اولديغى حالده
از زمانده ماليه نظارتنه، پارس سفارتنه،
وباش وكالته قدر ارتقا ايله مملكتجه اشتهار،
وبردن بره سز نكون اوله‌رق منفاده اكمال
حيات مستعار ايله‌مشدر . كنديسى جز بزه
ودرايتله متصف، علوم عربيه‌يه وفرانسزجه‌يه
واقف، وامور ماليه‌ده متخصص اولوب مسائل

سیاسیه حقنده‌ده‌ادارهٔ افکاره مقتدر ایدی . فقط بولوندیغی خدماتده مظهر توفیق اولهاما- یه‌رق مالیه نا- ظری ایکن نظا- رت بناسی محترق اولمش، زماننده یاپیلان معاملات مالیه‌ده خزینه بر طاقم ضرره اوغرامش، طو نه والیسی ایکن روسلر طونه‌نی مرور واردوجه آثار مغلوبیت ظهور ایتمش ، باش‌وکالتده ایکن باب‌عالی یانمش ، سعاوی وقعه‌سی حادث اولمش، قریس الدن کیتمش، وکندیسی ، منکوباً عزل اولونمشدر . جزایر بحر سفید والیلکنده بولوندیغی اثناده دخی مرکز ولایت اولان ساقزده زلزلهٔ عظیمه ظهور ایده‌رك شهر کاملاً خراب ، کندیسی دخی لمنی‌یه نقل ایدلمك صورتیله دوچار اغتراب اولمشدر . بعض ارباب بصیرت بو حالتری مشارالیهك مالیه ناظری ایکن اموال ایتامه تجاوزینك جزای معنویسی اولهرق تلقی ایدرلر .

صادق پاشا کتابته‌ده هو- سکار اولوب مصالح رسمیه و خصوصیه‌یه دائر خیلیجه آثار قلمیه‌سی وارسه‌ده اسلوبی مسلسل ، الفاظ و تعبیراتی غیر منتخب ، و عمومیتله رو- حسزدر . یازیلری «کلشانه کوره» کبی خطا آلود تعبیراتدن ده خالی دکلدر . بوجهتله ارباب قلمدن عداولونه‌ماز . احوال پولیتیقیه‌یه دائر یازمش اولدیغی برمطالعه‌نامه قوهٔ قلمیه- سنك درجه‌سی وافکار سیاسیه‌سی حقنده برفکر ویره‌بیله‌جکندن صورتی زیره درج اولوندی . بویله سیاسی مطالعه‌نامه‌ده «امش قامش اولمش» کبی تعبیرات عادیه‌یه تصادف اولونه‌میده فکرمزی تأیید ایدر.

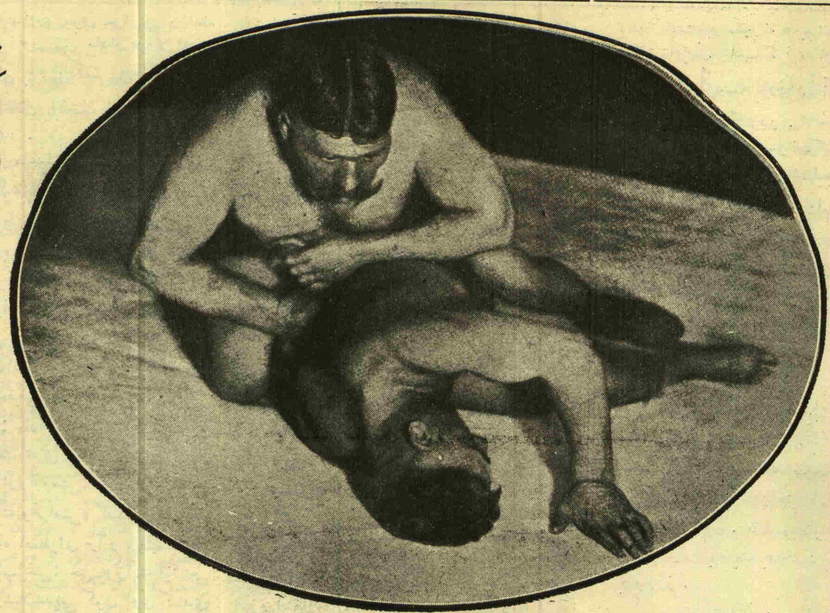

اوچ صفحه :
۱ — اسامه کوره‌شی

مشارالیهك صورت نشأته کلنجه ، فوأد پاشانك تشویقیله ازمیردن استا- نبوله‌ورودوباب عالی ترجمه‌اوطه- سنه‌دخول ایدو- ب طشره‌جه‌و مرکزجه‌بعض مأموریتلرده استخدام اولوندقدن صوکرا مالیه نظارتنده بولونان شروانی زاده رشدی پاشانك سوقیله اسهام عمومیه‌امانته نصب اولو- نمش، ومشارالیهك داخلیه نظارتنه نقلی اوزرینه اونك أردلالتی اوله‌رق عالی پاشا صدارتنده ایلك دفعه مالیه نظارتنه تعیین ورتبهٔ وزارته‌ده تلطیف ایدلمشدر .

محمود ندیم پاشا صدارتنده ، آیدین والیلکندن ایکنجی دفعه اوله‌رق مالیه نظارتنه کتیرلدیکی حالده مالیه رؤسای مأمورینندن بعضیسنك کندی وقوف ومعلوماتی اولمقسزین تبدیل ایدلمسندن و عقد اولونه‌جق بر استقراضك فائضی فاخش کورولمه‌سندن طولایی مجلس وکلاده صدر- اعظمله آرالرنده تحدث ایدن مناز- عه‌اوزرینه انفصا لی وقوع بولمشدر- مدحت پاشا موقع صدارته کلنجه ، « امور مالیه‌نك اهمیت مخصوصه‌سی واقسام معاتندن الکجیم- لرینك بانق واوروپا

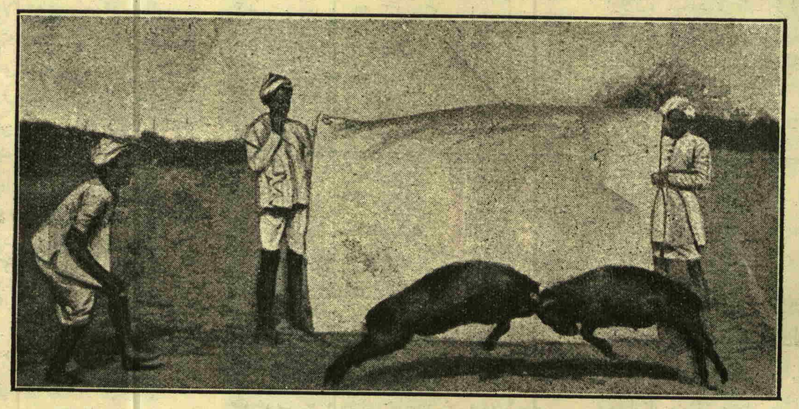

۲ — کیمی کوره‌شی

موسیو آندره شانته

فرانسه‌نك مصور وموقوت مطبوعاتی آراسنده برنجی موقعی اشغال ایده‌ن « ایللوستراسیون » غزته‌سنك فن وصنعت قسمی مدیری موسیو آندره شانته اخیراً وفات ایتمش ، « ایللوستراسیون » عائله‌سنی متأثر براقمش ، غزته‌نك تکمیل برصحیفه‌سی متوفانك مزایاسنی تصویره حصر ایدلمشدر .

موسیو شانته مهندس و معمار اولماسیله ، کنج یاشنده فرانسه‌ده یا طرق و معابره ، یاخود شمندوفر اداره‌لرینه انتسابله بورارلردن فیض آلاجق یرده مطبوعاتك جاذبه‌سنه طوتولمش ، کنج مهندس کنج یاشنده ۱۸۸۸ ده ، « ایللوستراسیون » ه کیرمش ، بو رسملی غزته‌نك مطبعه و اداره‌سنك توسیعنده ، ماکنه‌لرینك اصلاحنده ، طبع وتمثیل صنعتنك دائما اك یکی اصول و اختراعاتی تطبیقده یوبوك برقدرت کوسترمش . ۳۸ سنه بوغزته‌نك فیض و انکشافی ، ترقیسی ایچون اوغراشمش .. « ایللوستراسیون » اداره‌سنه کیردیکی زمان بو مصور غزته‌نك عدد طبعی ۲۷,۰۰۰ ایکن آندره شانته، صوك سال حیاتنده عدد طبعك ۴۰۰,۰۰۰ نسخه‌یه چیقدیغنی کورمکله یوبوك برذوق دویمش‌در.

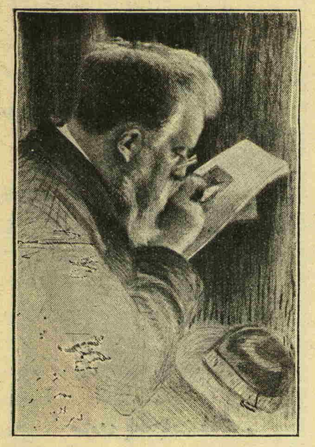

موسیو « آندره شانته »

فرانسه‌نك برنجی درجه‌ده‌کی مطبوعات مصوره‌سندن « ایللوستراسیون » ك فن و صنعت قسمی مدیری و ۳۸ سنه‌لك امکداری اولوب اخیراً وفات ایتمشدر .

حرب سنه‌لرنده « ایللوستراسیون » ده‌چالیشان صنعتکار ایشجیلر عسکره کیتمش ایکن شانته عادتا مکتب آچمش ، استادلق ، معاملك ایتمش ، چوجوقلردن ایشجی یتیشدیرمشدر .

مهندس شانته بورسملی غزته‌یه کیردیکی زمان یمنی اوتوز سکز سنه اول ، بوراده ایشجی اولارق یکرمی کیشی چالیشیورمش . حیاته وداع ایدوب ایدرکن « ایللوستراسیون » اداره‌سنده بو اهل صنعت و معرفت ، بو غیرتلی اختیار ، آرقاسندن اوز بابالرینی غائب ایتمش کبی آغلایان یدی یوز ایشجی براقمشدر .

فرانسه حکومتی بو ذاتك مساعیسنی تقدیرله یوسنه ۲۶ مایسده کندیسنی لژیون دونور نشانیله تلطیف ایده‌ر . شانته ۳۰ مایسده ذات‌الرئه‌یه طوتولور ، ۵ حزیرانده وفاتی وقوع بولور . لژیون دونور تابوتی اوزرینه تعلیق اولونور .

« ثروت فنون » بر حس مسلکداشی ایله بو متفنن، صنعتکار ، غیور ذاتك وفاتندن متأثر اولانلرك تأثراتنه اشتراك ایله « ایللوستراسیون » عائله‌سنی تعزیت ایده‌ر .

ایله‌جریان ایتمکده اولمسی جهتیله نظارتنده بولنه‌جق ذاتك آوروپاأحوال وقوانین ولسانیه وقوف تام اصحابندن اولمسی اهم والزم وصادق پاشا حضرتلری بوصفتلری جامع اولوب ذاتاً دخی مدتمدیده خزینهٔ جلیله‌ده وخدمت نظارتده بولنه‌رق اورانك معاملات واصولنه اکتساب معلومات ایتمش روتمیدان وزرای عظامدن اولدیغنه مبنی مالیه نظارت جلیله‌سی امور مهمه‌سنه تعیینی « تعبیرات تقدیرکارانه‌سیله کندیسنی اوچنجی دفعه مقام نظارته کتیرمشدر.

صادق پاشامالیه نظا- رتنده بولوندیغی صره‌ده مضایقهٔ مالیه‌نك تهوینی ایچون قسام اداره‌سنه مودوع اموال ایتامه‌قرض صورتیله وضع ید ایله‌مش ایدی. خزینه‌جه بوباره‌لر بالاخره قائمه‌نك اخراجیله سکز اون قائمه برآلنونه تنزل ایتدیکی صره‌ده‌تسویه اوله‌رق وقسم متباقیسی‌ده تصویهٔ دیون قرارنامه‌سنه تابع طوتوله‌رق حقوق ایتام محو اولمشدر.

صادق پاشانك کرك مالیه نظارتنده وکرك مأموریت مخصوصه‌ایله پارسده بولوندیغی صره‌ده خزینه‌حسابنه بورسه‌ده قونسولیده اویناتوب اضرار خزینه‌یه سبب اولمش اولدیغنه دائر روایتلر دوران ایده‌رك بو یولده برچوق قیل و قالر تکون ایله‌مش ایدی . بالآخره مشارالیه پارس سفیری ایکن مدحت پاشانك ایکنجی صدارتنده، شورای دولت ریاستی ویا بر نظارت ایله استانبوله جلبی ایچون وقوعبولان استمزاج اوزرینه مخابرات خصوصیه‌سنده« کندیسی کبی اضرار خزینه‌و اتلاف مال الله اتهام اولونمش، وپادشاه نظرنده‌ده بوصورتله طانبوب اجانبه بیله سویلنمش ، بر آدمك برمحکمهٔ مشروعه‌ده بالمحاکمه تبرئهٔ ذمت ایتمدکجه‌بر ایش کورده‌میه‌جکی واومحکمه ایسه هنوز میدانه کلدیکی جهتله تکلیف اولنان مأموریتی قبول ایده‌میه‌جکندن،ومحمود ندیم پاشا کندیسنی مؤاخذه ایتمك ایچون دفعاتله بوقونسو- لیده ایشنك حسابلرنه باقدیروب بر سررشته بولمغه چالیشدیغی حالده اوزمان بوکا اهمیت ویرمامش ایسه‌ده شمدی پادشاه نظرنده تهمتلی عد ایدلمسی وبونك اجانبه‌ده شایع اولمسی بشقه‌تأثیری حائز بولندیغندن ، وبونکله برابر قونستیتوسیون دها هنوز اعلان اولنمیکن کندیسنك وکلالق مأموریتیله استانبوله

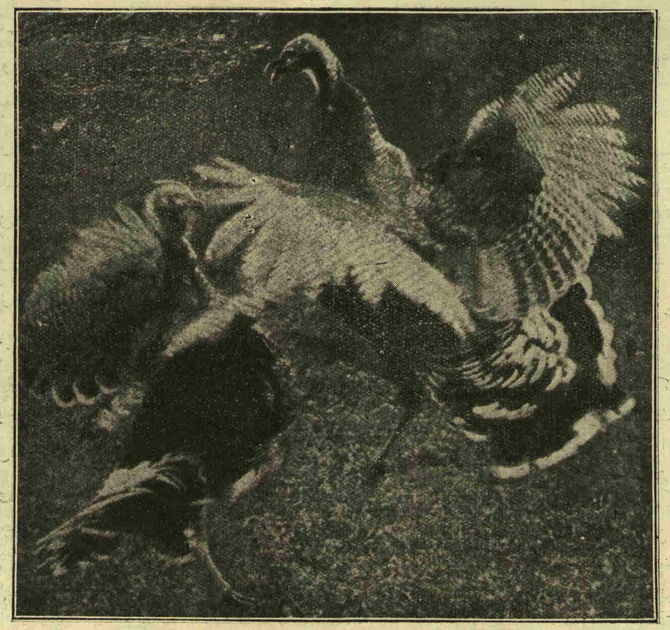

۳ — هندی کوره‌شی

عودتی اجرای تنظیاته متعلرك قایرلمسیله باشلا - نیور دیه اعتراضیده دعوت ایده‌جکدن »

بحثله صورت محرمانه‌ده اعتذار، وهرنه‌وقت استانبولجه برمأموریته تعیینی حقنده روایت چیقمش اولسه بومعذرتی تکرار ایتمشدر .

وقتیله صراف کوچك اوغلنك حکومتك امریله یاپمش اولدیغی معاملهٔ صرافیه‌دن متولد ضرر و زیان اولق اوزره ورثه‌سی طرفندن خزینه‌دن التمش بیك لیرا مطلوبات ادعا واو یولده سنه‌لرجه مراجعت ایدلدیکی حالده سلطان عبدالحمید، بو پاره حکومتك بورجی اولمایوب او وقت ولیعهد بولونان مراد افندی لهنه‌وقوعبولان تشبثاته صرف ایدلمك ایچون صادق پاشا طرفندن مشارالیهك صرافی کوچك اوغلی معرفتیله قونسولیده اویناتدیرلمش اولمسندن متولد ضرر وزیاندن عبارت بولوندیغی بیانیله، عدم تسویه‌سنده اصرار ایلدیکی ده صدر سابق توفیق پاشانك افاداتندن مستفاد اولمشدر .

شروانی زاده صدارتنده ، مشارالیه صادق پاشا رسومات امانتنده بولوندیغی صره‌ده مباحث مخصوصه‌سنده بیان اولوندیغی وجهله واردات دولتك قبض وصرفی وظیفه‌سیله مکلف بر دولت بانقه‌سی تأسیس و دیون متفرقه‌نك تسویه‌سنه ویا باشقه‌جه خزینه نامنه آچیله‌جق قره‌دیه قارشولق طوتولمق اوزره عمومی براستقراض عقدی مذاکره‌سنه مأموراً پارسه اعزام قلنمش اولدیغی حالده سرعسکر حسین عونی پاشا و اکثر وکلا اوزمان وتشبثه مخالف بولوندقلرندن، شروانی زاده یرینه حسین عونی پاشا صدارته کچنجه صادق پاشانك بومأموریتی علیهنده پك چوق شایعات وقوعه کلش، وآوروپاده‌ده برطاقم مقالات نشر ایدلمش، وحتی جنرال اغناتیفك سزایه‌واقع اولان القاآتی اوزرینه بانقه‌ایشندن صرف نظر اولونمه‌سی حقنده بر آرالق کندیسنه تبلیغات‌ده اجرا قلنمش ایسه‌ده بوقیل وقاللر آراسنده مشارالیهك استیذانه تعلیقاً امضا ایتمش اولدیغی استقراض مقاوله نامه‌سی فائضك آغیر لمی ادعاسیله دولتجه اولوردنه‌رق یالکز بانقه‌حقنده امضالادیغی

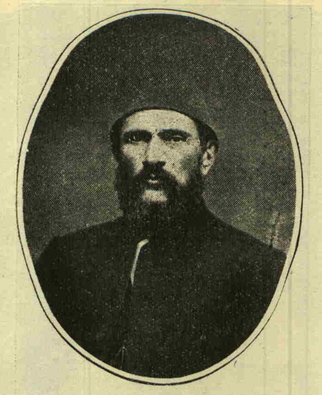

صادق پاشا باسر دعالنده

مقاوله نامه صدراعظم حسین عونی و مالیه ناظری یوسف پاشالرله بانقه دیرکتورلری آراسنده بالمذاکره پاچیلان تعدیلات نتیجه‌سنده قبول و امضا ایدلمشدر . صادق پاشاده پارسدن عودتنده رسومات امانتدن عزل اولونمشدر . و حسین عونی پاشا کندیسنه «بومأموریتی قبول ایدوب کتمه‌مکزی بن سزه اخطار ایتمش ایدم ، ایشته نتیجه‌سی بویله اولدی » دیه سرزنشده بولونمشدر .

مؤخراً مشارالیه پارس سفارتنده بولوندیغی صره‌ده مدحت پاشانك صدارتدن عزلیله آوروپایه تبعید ایدلمه‌سی و آرالرنده‌کی مناسبتك معلوم اولمه‌سی حسبیله، اوراده بولشوب برلشه‌مه‌ملری مطالعه‌سنه مبنی اولمه‌لی که ، کندیسی‌ده عینی کونده طونه والیلکیله ، پارسدن قالدیرلمش، ومخابرات خصوصیه‌سندن منفهم اولدیغنه کوره منکسراً مرکز مأموریتنه عزیمت ایتمشدر .

ایلك مبعوثانك ایکنجی دورهٔ اجتماعنده استانبول مبعوثلغنه انتخاب اولوندیغی کبی روم ایلی مهاجرت عمومیه‌سی اوزرینه‌ده فوج فوج استانبوله کلمکه باشلایان مهاجرینك اعاشه وایوای ضمننده تشکیل اولونان قومیسیون ریاسته تعیین قلنمشدر که ایلریده بیان اولونه‌جی وجهله مشارالیهه توجه ایدن بو ایکی وظیفه کندیسی ایچون موجب فلاکت عظیمه اولمشدر .

- مابعدی وار -

علی فؤاد

کتابه [*]

آه ای زائر اماپور ،
دیکله کل باق نه سویله‌یور مقبر ؛

بو سکون بلیغ عقبادن
دویولور بر خطابهٔ منبر :

قامتکدن قصیردر عمرك ،
وارلغك بر تصادف منبر ؛

آیت « ارجعی » بی کوش ایله ،
امر « لاتقنطو » بی ایت ازبر ؛

سن ده البته نجهٔ موته
دوشه‌جکسك کلنجه آن قدر ؛

أولمك اللهك امر شاملیدر ،
لکن أولمز کمال وفضل بشر ؛

شو مزارك ده زیر خاکنده
یاتیور بر جهان علم وهنر :

میر « وامق » که دار دنیاده
نجم وجدان ایدی ضیاکستر ؛

فیلسوف وادیب وفاضل ایدی ،
وارث علم حضرت حیدر ؛

ویردی خلقیله قلبه درس کمال ،
اولدی فضلیله علمه روح آور ؛

بال عزت مأب حکمتله
دوشمه‌دن خاکه عرشه ایتدی کذر .

روح علوی تباری عقباده
طوتمش ابرار جنتنده مقر .

ایسته‌مز فاتحه‌کله برصدقه
او بویوك عبدخالق اکبر !

سن فقط فاتحه‌کله کندك ایچون
« وامق »ك جنتنده طوت بریر .

۸ مایس ۹۲۵

علی اکرم

[*] حذاقت وفضیلتله مفتون اولدیغم محب عزیزم دیش طبیبی دوقتور روحی بکك پدری افاضلدن وامق افندی مرحومك سنك مزاری ایچون یازیلشدر .

کوچوك حکایه :

عسکر قاچاغی

— مزده، دورمش ! . .
بردن‌بره کیریه دوندی . بوتون بر نشئه ایله کولمه‌ن مانعلك اورتاسنده ، حسن اونباشی یانان کوزلریله اوکا باقیبوردی :
— مکتوبك وار !..
قلبی کیتدکجه چوغالان برآغریله صیزلایور، بر تورلو. حسن اونباشینك یانه کیده‌میوردی . او ، سوودکلرینه بر تصادفله قاووشانلرك کوکلرینی دولدیران سه‌وینج چوقلغیله شاشیرمامشدی . دورمش بو مکتوبك شفا دیه اوزاتیلان بر زهر اولدیغنی فیصلدایان حسلری صوصدیرمشدی . حسن اونباشی کولن سسیله باغیریبوردی :

— یوروبویور دورمش . . قارا کوزلك نجه‌در ، اوقوته‌ده اوکره‌ن هایدی !..
بوتون مانغلا ، اونك بوش ودالغین باقیشلرنده، بر آنده قاباران ده‌رین برسه‌وکی أذاسنك ویردیکی دورغونلغی سزمشدی .
حسن اونباشینك اوزاتدیغی مکتوبی آلدی .
پارماقلرینی یاقان ظرفی پیرتمادن قوینه قویدی . یورغون آدیملرله غلبه‌لقدن آریلدی . هرزمان ، هرکسدن آیری ، دیکه‌ندیکی اولو برچنار آغاجنك کولکه‌سنه صیغیندی . کوزلرینی ایچنده کزدیره‌رك دوشونیوردی :
ایکی یبلدن بری عسکردی . کوینه بر دفعه بیله أذنلی کیتمه‌مشدی . مملکته قودورمش کوبك سورولری کبی یایلان « کاوور »لری یوق ایتمه‌دن نه‌کوینك ونه‌ده کندیسنك کوله‌یه‌جکنی آکلامشدی. قلبنی دیکله‌دیکه ، هراوکنه کلن میداده قوشمق ایسته‌ین آزغین بر آت کبی، جوشقون حسلرینی برحدودایچنه آلاجق قوتك دماغنده شمشه کلمه‌دیکنی دویبوردی .
یالکز او ، هرکلیشیله مخیله‌سنده، یکی بر چیچه‌ك کبی آچان مکتوبلره کندینی ویرمشدی. اونلرك سطرلرنده أویله کیزلی معنالر، أویله طاتلی کچمشلر بولوردی‌که ...
فقط برقاچ آیدن بری بوتون نشئه‌سی قورویوب کیتمشدی .. نه‌شه‌دن آرتق مکتوب کله‌یوردی .
او بوتون بو خبرسز کچن کونلرده قلبنه سبب صورمشدی . سه‌وکینك قارشیلقلی یاشادیغنه أویله برایمانی واردی‌که... ایچی‌صاران سه‌وکینك، دومورجتلری کیتدکجه آرتان برکل فدائی قوقو وکوزه‌للکیله سرپیلدیکنی دویدقجه ، نه‌شه‌نك ، برکلنجك قادار دابرنشانایسنك قلبنی قلبنه پرچه‌یین باغی چوزه‌بیله‌جکنه احتمال ویره‌مه‌یوردی .
— نه دوشونیوبوك بیره دورمش ؟!
باشنی چه‌ویردی . اونباشی کوله‌ن کوزلریله کوزلرینی آرایوردی . اوزاقلره باقارق آغیت دولو برسسله جواب ویردی :
— هیچ اونباشیم ...
— بوکونلرده خویکی دکیشدیردك .. بر دردك‌می وار دورمش ؟..
— یووق ...
مکتوبنده نه دیبورلر ؟..
— داها اوقوتمادم ..
— ویر اوقویم‌ده، دیکله أویله‌یه ..
اونباشی قارشیسنه اوطوردی . تیتره‌ین پارماقلریله ظرفی پیرتدی . دورمش خیزلی خیزلی آتان کوکسنه‌ایری ومطرد بر چکیچ کبی ووران، قلبنه آلینی باصدیرمش دیکله‌یوردی . اونباشینك سسی اوقودقجه دوکومله‌نیور، کوزلری دورمشك دولان کوزلریله یاشاریبوردی .
— یتر اونباشیم !..
صوصدی ...
سکوتی اونباشینك مراق وهیجانله‌دولو سسی داغیتدی :
— شیمدی نیله‌یه‌جکسك دورمش؟..

— هیچ اونباشیم !...
دورمش سسنه أویله‌برآهنك ویرمشدی‌که ..
حسن‌اونباشی اونك ایچندن‌کچن هرشیئی آکلادی.
بویوك‌برفاجعه قارشیسنده قالانلرکبی‌متحیر وقورقاق صوصدی .
دیشاریده قار وار ، تپی وار ...
ایری چام‌اودونلرینك آله‌ولرینه‌قارشی آللرینی اوزاتوب ایصیتان آلف بیی ، دیشاریده، بوغولمق اوزره اولان بر آدام کبی ، کسیك کسیك ، هایقیران روزکاری دیکله‌دکدن صوکره :
— بو صباحه صاغ چیقانه نه موطلو !..
بونه آنت مولام ؟!..
اوجاغك کنارنده ایصینان ابریغی آلدی . آبدستی تازه‌لدی . پوستی سردی . تام نمازه دوراجغی صیراده ، دیشاریده برکوپك آجی آجی اولودی. بوتون سیکیرلرینی برثوشومه ایکنه‌له‌دی.
قوجه أوده، نه‌زماندن‌بری یالکز یاشایوردی. اللهندن باشقه بر شیئی اولمایان اختیار بر قادینك کیمدن قورقوسی اولابیلیردی‌که ...
فقط بوکیجه ... شیمدی‌یه قادار یابانجیسی اولدیغی بر حس، تابنی اویوبوردی. دیشاری‌یی دیکله‌دی : حاولیده‌کی آغاچلرك دالارینی تمامیله بربرینه ووراووراپارچالایان فیرطینا ، کیتدکجه آزغینلاشیوردی .
ألف بیی، باشنده‌کی نمازبزیله، قینالی صاچلرینی تامیله أوردکدن صوکره قبله‌یه دوندی . نیت ایتدی .. سجده‌یه واریرکن قاپو خیزلی خیزلی چالیندی . قلبندن طاشان تاکری سوزلری دوداقلرنده دوندی . بردن‌بره ، ایری بر ده‌میر کوله قادار آغیرلاشان باشنی زورله قالدیردی . سلام وبردی . تمازینی بوزدی . آیاغه قالقدی. اداره‌یی أله‌ینه آلدی. قاپویه یقلاشدی. برعزرائیل دهشت وقورقوسنی برابرکتیردن بوکیجه‌مسافرینه ، کیم اولدیغنی صورامادن ، قاپوسنی آچدی .
ایچری‌یه برآنده دولان قار وفیرطینا أندره، تیتره‌یه تیتره‌یه یاتان ، اداره‌یی سوندوردی . باشنده‌کی تماز بزی اوچدی . نه‌شیکده قاراناق بر ستونله یوز یوزه ، یالکزدی .
— کیمك نه‌سیسك ؟.. نه‌جیسك ؟..
طانیمادیغی ، یورغون برأرکك سسی جواب ویردی :
— یابانجی ده‌کیل ژاندارما !..
سسی بردن‌بره طاتلیلاشدی :
— چابوق ایچری‌یه‌کیراوغول... هواسرت..
ألف بیی اوجاغك قیزیل بر دومان کبی اودایی آلان ایشیغنده نمازبزینی آرارکن، ژاندارماده، أطرافی کوزدن کچیردی . ألف بیی قالقدقدن صوکره اوجاغك کنارنده‌کی مندری کوستره‌ریوردی، ژاندارما :
— والده ، دیبوردی ، کوشوم ایتمه .. اوطوراجق ده‌کیلم !..
ایچنی بردن‌بره کیزلی بر قورقو آلت اوست ایتدی :

— نه ایشلمه‌مکه کلدك أویله ایسه ؟.
موراران پارماقلرینی اوهلایارق ایصیتمغه چالیشان ژاندارمانك کوزلری ، بو اختیار قادینی درحال ایصیتان دوست بر ایشیقله یاندی :
— دورمش نره‌ده آنا ؟..
— اونك‌ده یرینی بیلمه‌ین قالدیمی‌که اوغول.. آفیونده ...
ژاندارما کوزلریله أطرافنی بر دها آرادقدن صوکره :
— آنا ، دیدی ، اوغلك عسکردن قاچدی !..
ألف بیی‌نك دوداقلرندن بر فریاد طاشدی:
— یا ؟!..
بو سوز اوکا أویله قهار بر قوتله چارپمش‌دی‌که.. آنجق ایلك صباح ایشیغی اودایی دونوق بریاضاقله‌دولدیردقدن صوکره‌کندینی‌طوپلایابیلدی.
دماغنك بوتون قدرتیله اوغلنی عسکردن قاچمغه مجبور ایده‌ن وقعه‌یی دوشونیوردی :
دورمش کیتدکدن صوکره أشرافدن کور حسینك اوغلی حاجی ، نه‌شه‌یه طاقیامغه‌باشلامشدی. فیرطینا سسلی جریدی طونولایان ، بر چوق کوی دوکونلرنده آرقاسی یه‌ره کلمه‌ین ، یوز آدیمدن متالکی ووران دورمش کوینده ایکن ، حاجی نه‌شه‌یه اکری کوزله ناصل باقابیلیردی؟. دورمش کیتدکدن صوکره حاجینك ایچینه قاپانان آتش بارلامشدی . صویه کیده‌رکن : بر چام دالی کبی موزون‌وجودی، دالللی‌ثروتوسنك پوللی‌کنارلرندن طاشان آلتون صاچلری ، قلبه باقان ایری آلا کوزلریله، نه‌شه اونك‌ایچین هرشی اولوویرمشدی.
فقط نه‌شه ، هرکوپلی قیزی کبی ، کوکلنی کندیسنه ایلك باغلاتانه تامیله بند ایتمشدی . حاجینك قودورمش بر بوغا کوزی کبی‌قانلانان، وحشی کوزلری اونك‌قابنده نفرت واستکراهدن باشقا نه اویاندیرابیلیردی‌که ..
اوزون کونلردن صوکره ، برکیجه ایچدیکی راقینك سیکیرلرینی‌قان آتش‌واحتراصیله قاورولان حاجی ، بش اون آرقداشیله ، نه‌شه‌نك أوینی باصدی . اونی زورله داغه قالدیردی .
نه‌شه‌نك قلبی قانلی برکونك آجیسیله قاپانمش، نامونسی قورتارمق ایچین حاجینك قاریسی اولمغه رضا کوسترمشدی ...

***

اورتالق تامیله آغاردقدن صوکره قاپو خیزلی خیزلی چالیندی . ژاندارما قاپویی آچدی . کلن نه‌شه‌نك کوچوك باجیسی فاطوشدی .
فاطوشك یووارلاق، قیرمزی‌آلما یاناقلرینك اوزرنده ایری الماس پارچه‌لری کبی پارلاق یاشلر واردی . هیچقیره هیچیره ، طونوق ، دوکوملو بر سسله آلف بیی‌یی‌چیلدیرتان نتیجه‌یی سویله‌دی:
— دورمش آغام کلمش . حاجینك أوینی باصمش . باجیجی‌ده ، دورمش‌ده ، کندینی‌ده ، وورمش !..

یلدیز : جمال‌الدین سعید

استانبول پوسته‌سی

دکرمن دره ۱۲ حزیران

یوك چنار آغاجلرینی آرقه‌ده براقدم ؛ لطیف شیرلتی ایله زیقزاقلی آقان وایکی طرفده‌کی باغچه‌لری صولایان اوفاجق دره‌نك کنارینی تعقیب ایدرك اصل دکرمن دره یولنی طوتدم . یول صیق کراز آغاجلرینك ، چوق بویوك جویزلرك یاخود الما آغاجلرینك سایه‌سی آلتنه کیزلنمشدر ؛ ساحلدن بری خفیف میل ایله چیقار ؛ شوراسنی بوراسنی سیللر قازمشدر ؛ باغچه‌لری صولامق ایچین کویلیلرك آچدقلری آرقلردخی بوکا علاوه اولننجه « یول » یوقاریدن آشاغی بوزوقدر ، فقطینه چوق شیریندر . بن کیدیوردم ، آره‌صره باغچه‌لردن اسکله‌یه کراز ایندیرن آتلی ویا اشکلی کویلیلره راست کلیوردم . دولو کراز کوفه‌سی بعضاً تك اولنجه اوکا موازنه ویرمك ایچین کویلی ایکنجی بوش کوفه‌سنه طاش دولدیرر ، یاخود چوجغنی صوقار .. کوفه‌سنك اوزرینه صاردیغی یپراقلری و اونك تپه‌سنده‌کی مارقه‌سنی سیر ایدرك اسکله‌یه دوغری یورر ! اوراده ، بو موسمده آقشامه‌قدر طوپلانان برقاچ یوز کوفه کرازه کندی محصولنی‌ده علاوه ایدر ... اسکله‌دن کیجه یاریسنه دوغری قالقان استمبوت محصولی صباحلین شفقله استانبوله میوه‌خوشه یتیشدیرر واورادن صوفره‌لریمزه داغیلیر ... کویلینك اسکله‌یه ورودنده ایلك سوزی :

— استانبولده بوصباح کرازقاچ غروش ایتدی که؟

سؤالی اولور . اوکا جواب ویررلر ؛ او صوکره حساب ایدر ... چنارك بریسنه حیواننی باغلار ، قهوه‌نك اوکنده‌کی اوفاق اسکمله‌لردن بریسنه اوطورر . بوش اسکمله بولامازسه چومه‌لیر وسیغاره‌سنی صارار ؛ ایری فنجان قهوه‌سنی اصمارلار . او ، محصولندن ممنوندر ، فقط محصوله کندیسندن چوق زیاده قاریسنك و قیزلرینك امکی کچدیکنی اکثریا دوشونمز ... بن یولده کیدرکن باغچه‌لرده یوکسك کرازلرك صیق داللری آره‌سنده ، نارین مردیونلر اوستنده کومولوب کراز طوپلایان بو مبارك کویلی قادینلری کورویور ودوشونیوردم ... نه چالشقان مخلوقلردر ! اولرینك هر ایشنی اونلر کورر ، یمکی اونلر پیشیرر ، چماشیری اونلر ییقار ، صوکره موسمنه کوره کرازی ، فندق ، اوزومی وجویزی اونلر طوپلار ... آغالره دوشن وظیفه ، طوپلانمش و کوفه‌یه دولمش کرازلرك دوروغنه قدر یپراق صاردقدن صوکره تپه‌سنه مارقه‌سنی طاقمق و حیوانیله اونی اسکله‌یه ایندیرمکدن عبارتدر ! سیاه یلدیرمه‌لری ، دوقومه بزدن باش اورتولریله آغاج تپه‌لرنده غایت سرعتله کراز طوپلایان کویلی قادینلر کندی باغچه‌سندن بشقه یرده چالیشیرسه قرق غروش یومیه آلیر ؛ اوکله زمانی ایشجی‌یه اتمکی ایله قاتقنی ویرمك عادتدر . قاتق یا پینیر ، یاخود زیتوندر . چونکه اونلر ، چالشقان اولدقلری قدر قناعتکاردر . چالشمق ایچین اویله معین ساعت فلان بیلمزلر ؛ کونشله باغچه‌سنده آغاجنه چیقار ، کونش باتارکن اوینه دونر . ایکی آغاجك دالنه قوردیغی صالنجاغه یاوروسنی یاتیردقدن صوکره داللرك تپه‌سنده سریع پارمقلریله کراز طوپلایوب قولنده آصیلی سپته دولدیرن بو بو مستحصل مخلوقلری چوق مشفق نظرله کورییور ویولمده ایلریلیوردم . ایشته دکن من دره‌نك دکرمنی ! غالبا حضرت آدم زماننده دخی ایلك دکرمن بوقدر ساده یاپلمشدر !.. چونکه کویلیلر اولانجه چالیشقانلقلرینه رغماً کوردکلرندن آیرلمازلر ؛ ترقی‌یی قولای قبول ایتمزلر ؛ هرشیئه قارشی چوق تردد واعتمادسزلق کوستررلر ، فقط بردفعه قبول ایتدکدن صوکره ، اونی بنمسه‌رلر وآرتق یوررلر !... استمبوط ایله میوه‌سوقنی بیله اون‌سنه اول چوق ترددله قبول ایتمشلر ایدی ؛ حالبوکه شیمدی بهار کلنجه ایلك ایشلری کویك استمبوطنی تأمین اولیور ..

*** اوکمده‌کی اول زمان دکرمنی غیرمنتظم برچاتیدن عبارتدر . آرقه‌ده‌کی یاماجك یوکسکنه قورولمش تحته مجرالرله کلن صویك چویردیکی برطاش اطرافنه قابا براون صاچار ؛ غالبا شیطانك ایجاد ایلدیکی ساده اصول ایله ، یعنی دونن طاشه چارپان اودون پارچه‌سیله قمیلدانان تحته صندوقدن آقان بغدای ، قابا صابا یونولمش طاشك دلیکنه دوکولورکن ، بو حضرت آدم فابریقه‌سندن صو شاقیردیسیله ، دولاب تتره‌مسیله وطاش دونمسیله قاریشیق طاتلی بر کورولتو چیقار و دکرمنك قپوسندن ایچری کیرنلرك بورننی اونلی توز دولدیرر ... دکرمنجی‌یی سلاملادم وینه کویك یولنی طوتدم .. یول کیتدکجه دیکلشیوردی ، آرتق کویه کلمشدم .. فقط هر طرفده مدهش یانغین خرابه‌سی وار ایدی ... کوی میداننده جامعك ساده‌مناره‌سی ، شادروانك صوکره‌دن دوزه‌لتامش حوضی دورییور !.. صوکره هر طرفده یانغین یرلری ، ییقامش چشمه ... محزون محزون اطرافه باقارکن برکویلی دیدی :

— بك افندی ، سه‌کی‌یه چیق ! ملعون اورایی یاقه‌مه‌دی ، وقتی اولمه‌دی ... هیچ اولمزسه کوزك ایی شی کورر .

سه‌کی بر تپه‌در ؛ دکرمن دره کوینك کائن اولدیغی دره‌نك بر یاماجنی تشکیل ایدر . فقط بوتپه اوقدر فوق‌العاده منظره‌یه مالکدرکه تعریف اولنماز ؛ اوکده کوز آلدیغی قدر دوام ایدن باغچه‌لر ، صوکره ساحل ، صاغدن ایلریده ازمیت کورفزی وازمیت قصبه‌سی ، صولدن تا داریجه بورننه قدر استانبول یولی کورونور . قره‌مرسلدن اعتباراً دکرمن دره طریقیله ازمینه قدر اوزانان بو طرف ساحلی دائمی یشیللکه ، بول ، آغاج واورمانه مالك اولدیغی ایچون تماشاکرلرینی تسخیر ایدر . ایشته اوخرابه‌لری ، یانیق اولری آرقه‌ده براقوب سه‌کی‌یه چیقنجه حقیقةً یوره‌کم آچیلدی ، اوراده کوزلرم قاطرلی طاغلری سلسله‌سنی تعقیب ایدرك ازمیته قدر اوزاندی و خاطرلادم ... دشمن ازمیتده ایکن برکره بوتپه‌دن باقیوردم ؛ کورفزك صاغ طرفندن قاره بردومان یوکسه‌لیور ایدی . او دومان ، محاربه زماننده پك مشکلاتله ازمیت جوارینه قورولان چوق مکمل و بیوك برچوخه فابریقه‌سنك یانغینندن چیقیوردی و بونی ، هیچ عسکری سبب اولمه‌دن صرف تخریب وتورکی صناعی مؤسسه‌دن محروم ایتمك قصدیله ، انکلیزلر یاقیور ایدی ....

*** ازمیتدن دوغری دونانمش واپورلر ، قایقلر کلیور ؛ ساحلده چنارلرك آلتنده حاضرلق وار . یانمده‌کی آدم بکا معلومات ویریور ایدی : ازمیت قیز لیسه‌سی شاکردلری تفرج ایچین بزم کویه کلیورلرمش ؛ بوبهانه ایله بر چوق ازمیتلیلر دکرمن دره‌نك بیوك آغاجلری آلتنده سرین بر کون کچیره‌جکلرمش ... قوجه‌ایلی واپور شرکتنك « قیرلانغیج » و « ازمیت » واپورلری برقاچ سفر یاپه‌جق ایمش ... بونلری سویله‌ین کویلی هم ممنون هم اندیشه‌لی :

— باری آغاجلرده‌کی محصوللره دوقانمسه‌لر !

دییور ایدی . اوکله‌دن صوکره اسکله‌دن چنارلق آلتنه کلدیکم زمان بوآسوده موقعك هیچ کورمدیکی فوق‌العاده غلبه‌لك و متعدد صاتیجیلر بولدم . عادتا ایلك بهارك کاغدخانه‌سی ... برفرق وار و بو فرق چوق الیم ! عصردیده چنارلرك آلتنده بر قاچ یرده ، کله‌جکلرك صحتنی زهرله‌مك اوزره قورولمش سیار میخانه‌لر کوردم ! چوق حیفلندم . حیفلنمقده حقلی ایمشم ؛ او شیشه‌لر اقشامه‌قدر بوشالدی ؛ معده‌لرده ، شیشه‌ده اولدیغی کبی ، راحت دورمیان ایچکیلر چوق طاشقینلقلره میدان ویردی ؛ صندال ایله تنزهه چیقانلر موازنه‌یی غائب ایدوب دکزه دوکولدی ، بعضیلری حرمتسزجه طاشغنلغه قالقدی . تشکر اولنورکه موقعك اسایشنی تأمینه کلن ازمیت آلای قوماندانی خالد بکك آلدیغی آنی وشدید تدبیرلرله آزغینلر واپورلره طیقیلدی ، اورتالغه سکون کلدی . اقشام اوزری ، اورتالق تنهالندقدن صوکره کویك یاشلیلریله قونوشیوردق : یوزلرجه سنه‌لری کورمش اولان چنارلرك دیبنده بردها سیار ویاثابت میخانه قورولمه‌مسنی جان وکوکلدن تمنی ایلیوردق !

*** میخانه‌جیلکه چابوق آلشدیلر ؛ حالبوکه فوق‌العاده قوهٔ انباتیه‌سنه رغماً طورفنده‌جیلق بورایه کیره‌میور ؛ هله غایت مبذول میوه‌دن اك ساده اصوللرله قونسروه یاپمق خاطرلرینه کلامیور ؛ اولرینی بیله قرون وسطا طرزنده چاموردن ، اورمانده کسیلمش آغاج دالندن یاپیورلر !

احمد احسان

حرارتکزی دفع ایتمك ایسترسه کز،

میقروبلی صولردن قوروغق ایسترسه کز،

بومونتی بیراسی ایچیکز.

بومونتی بیرا فابریقه‌سی معمولاتی

استانبولده اوله تسلیم اولنور — تلفون (بك اوغلی ۵۸۳) سپارش ویریکز. ۶۶—۱۱۶

سوت امزیره‌ن والده‌لره

شرق مالت خلاصه‌سی استعمال ایدیکز. سودیکزی آرتیرر، سزه قوت، چوجقلریکزه صحت بخش ایدر.

بالعموم اجزا ده‌پولریله اجزاخانه‌لرده بولنور.

صاتش محلی: بوموتی فابریقه‌سی تلفون: بك اوغلی — ۵۸۳ (٤)
اکرم نجیب اجزا ده‌پوسی « استانبول — ۷۸

ثروت فنون محترم قارئه وقارئلرینه
حلولیله مشرف اولدیغمز قربان
بایرامنی تبریك ایده‌ر وعمومه بویوك
سعادتلر دیله‌ر.

(تبلیغ رسمی)

رئیس جمهور حضرتلرینك سیاحتلری اثناسنده ازمیرده تطبیق اولنمق اوزره برسوء قصد ترتیب ایدلدیکی کشف ایدیله‌رك مرتبلر سلاحلری بومباریله وحاضر لقریله رئیس جمهور حضرتلرینك ازمیره مواصلاتلرندن برکون اول توقیف ایدلمشلردر. موقوفلر سوء قصد تشبثلرینی اعتراف ایتمشلردر. مسئله استقلال محکمه‌سنه تودیع اولنمش و محکمه هیئتی دعوایی محاکمه رؤیت ایلمك اوزره ازمیره حرکت ایله‌مشدر.

§ تحقیقات ایلریله‌دکجه سوءقصدك کیزلی بر قومیته حائزده اجرای فعالیت ایتدیکی بر شبکه‌نك اثر تشبثی اولدیغی آکلاشیلمقدهدر. بو ملعونانه تشبثاتدن حکومتی خبردار ایدن ذات صاری افه‌نك آرقداشلرندن کریدلی شوقی بکدر.

شیمدیه قدر توقیف ایدلنلرك وبانظارت آلتنه آلنمقلری آکلاشیلان اشخاص شونلردر:

سابق ارضروم مبعوثی حسین عونی، سابق مرسین مبعوثی چولاق صلاح الدین، ازمیرده سابق لازستان مبعوثی ضیا خورشید واوچ رفیق جیبثی، صاری أفه محمد نامیله معروف ادیب، دیلش دوقتوری مصطفی شوکت، سابق طرزون مبعوثی حافظ محمد طرزونلی علی ناجی وآرقداشی اسماعیل ودیکر ایکی لاز، مرسینلی جمال پاشا، میرآلای راسم، صامسون لوقنطه‌سی صاحبی علی ناجی، استانبول مبعوثی اسماعیل جانبولت، ارضروم مبعوثی وضیا خورشیدك قرده‌یی فائق، ایزمیت مبعوثی شکری، صاروخان مبعوثی عابدین، آماسیه مبعوثی بکر سامی.

کورولیورکه بو ملعونانه تشبثده بولونانلرك هپسی ملغا ترقیپرور فرقه‌نك منسوبلرندندر. بونلر برفساد شبکه‌سی آلتنده یالکز غازی پاشایه‌دکل، کوز بیکمزك شخصنده بوتون برمملکته سوءقصد جاصرلایورلردی.

§ ریاست جمهور باش کتابتندن تبلیغ اولونمشدر: «رئیس جمهور حضرتلری سوءقصد مناسبتیله بوتون وطنداشلر طرفندن اظهاراولونان پك صمیمی تأثروصداقت حسیاتنه آنادولوآژانسی واسطه‌سیله علناً تشکرایتمشلردر. غازی حضرتلرینك مملکتك هر طرفندن آلمقده اولدقلری بیکلرجه تلغرافنامه‌لره آیری آیری جواب ویرمکده‌کی عدم امکان قارشوسنده بوتون ملته خطاباً آژانس واسطه‌سیله نشر اولونان اشبو تشکرلرینك عین زمانده شخصه متوجه جواب اولارق تلقی بویورلمسنی رجا ایتمکده اولدقلری عرض اولونور.

§ عقیم براقدیریلان سوءقصد تشبثی مناسبتیله جمعیتلردن، مؤسساتدن مأمورلردن، قوماندانلردن، ضابطلردن، مبوثلردن، آرقداش ووطنداشلردن صمیمی تأثرلرینی محتوی آلدیغم مکتوب وتلغرافنامه‌لردن دولایی پك متحسس ومنتدارم. تشبثك بنم شخصمدن زیاده مقدس جمهوریتمزه و اونك استناد ایتدیکی عالی پرنسیپلریمزه متوجه اولدیغنه شبه‌یوقدر. بوسببله عموماً اظهار اولنان حسیاتدن جمهوریت و پرنسیپلریمزه اولان فرط مربوطیتك نه درجه لایزال اولدیغنه برکره دها قانع اولدم. تملی بویوك تورك ملتنك واونك قهرمان اولادلرندن مرکب بویوك اردوسنك وجداننده عقل و شعورنده تأسس ایتمش اولان جمهوریتمزك، ملتك روحندن ملهم پرنسیپلریمزك بر وجودك ازاله‌سی ایله خلدار اوله‌بیله‌جکی ذهابنده بولنانلر چوق ضعیف دماغلی بدبختلردر. بو کبی بدبختلرك جمهوریتك عدالت وقدرت پنجه‌سنده مستحق اولدقلری معامله‌یه معروض قالمقدن باشقه نصیبه‌لری الاماز. بنم ناچیز وجودم برکون البت طوپراق اوله‌جقدر. فقط تورکیه جمهوریتی الی الابد پایدار قاله‌جقدر وتورك ملتی امنیت وسعادتی ضامن پرنسیپلرله مدنیت یولنده تردد‌سز یورومکه دوام ایده‌جکدر.

رئیس جمهور : غازی مصطفی کمال

§ سوءقصدك، کیزلی قومیته حالنده چالیشان برزمرهٔ سیاسیه‌نك اتخاذ ایتدیکی قرارله تقلیب حکومت غایه‌سنی استهداف ایده‌رك حاضر لاندیغی آکلاشیلدی.

§ انکلیز سفیری سیر (لیندزه‌ی)، ایتالیان سفیری اورسینی بارونه) وفرانسز سفارتی باش کاتبی خارجیه مرخصی نصرت بکی زیارت ایده‌رك غازی حضرتلرینه قارشی اجراسی تصمیم ایدیلن سوءقصد مناسبتیله اظهار تأثر و بو منفور تشبثك عقیم قالمش اولمه‌سندن دولایی‌ده بیان ممنونیت ایتمشلردر.

§ غازی پاشانك بویوك آطه‌ده بر هیکلنك زکزی تقرر ایتمشدر. هیکله صرف ایدیله‌جك مبالغك تأمینی ایچون «یاط قلوب» ده برباو ویرلمسی تقرر ایتمش وشیمدیدن استحضارانه باشلانمشدر. تأمین ایدیلدیکنه کوره بو باو موسمك اك بارلاق اکنجه‌سنی تشکیل ایده‌جك، مختلف کیجه اکنجه‌لری اوله‌جغی کبی شهرك مستثنا سیالرینك بالویه اشتراکی تأمین ایدیله‌جکدر.

§ قازانج قانونك اوچنجی ماده‌سنده‌کی «طوبدن آلیم وصاتیمله اشتغال ایدنلر» عباره‌سنك صورت تفسیری استانبول ... ایدلمشدر.

بو تفسیره کور تجارتخانه‌لرینك بدل ایجاری «۳۰۰۰» ویاخود ویرکیسی فرق ایرادن نقصان اولانلردن

۱ — طوبدن آلوب، طوبدن صاتانلر صاتیجی،

۲ — پراکنده آلوب طوبدن صاتانلر پراکنده‌جی،

۳ — پراکنده وطوبدانجیلغی اساس معامله اوله‌رق برلکده یاپمق شرطیله طوبدن آلدقلری حالده قسماً پراکنده و قسماً طوبدن صاتانلر پراکنده‌جی عد اولونورلر.

§ بیلدیز مقاوله‌نامه‌سنك تمامیٔ تطبیقی ایچون بیلدیز غازینوسنی قونترول ایتمك اوزره یوز الیشر لیرا اجرت مقطوعه ایله ایکی قونترولور تخصیصاتی ویرلمه‌سی حقنده‌کی مذاکره ایله داء الکلب مؤسسه‌سنك بولوندیغی بنایه بك اوغلی خسته‌خانه‌سی نقل ایدیله‌جکندن بوراسنك تعمیر واصلاحی ایچون تخصیصات طلبنی حاوی مذکره بودجه انجمنه حواله ایدیلمشدر.

بعده باتیرکوی اطفائیه‌سی ایچون طلب اولونان (۳۶۰۰۰) لیرانك بودجه انجمننجه قبول ایدلدیکنه دائر اولان مضبطه هیئت عمومیه‌جه‌ده تصویب ایدیلمشدر.

§ استهلاك ویرکوسی حقنده اخیراً مقام ولایته تبلیغ اولنان قانون موجبنجه صرف ایدلمسی اقتضا ایله‌ین استهلاك پوللرینك بعض اصناف طرفندن مشتریلره ویرلیه‌رك صرفیاتك تناقص ایلکده بولندیغی استحضار اولنه‌رق بوکبی حاله احتسار ایدنلرك همان حقلرنده تعقیبات قانونیه‌یه توسل اولنمسی ایچون لازم کلن تقییداته شدتله دوام اولنمسی دفتدارلقدن بالعموم مالیه شعبانه‌یکیدن تبلیغات اجرا ایدلمشدر.

§ کچن مایس آیی ظرفنده مملکتمزده ۱،۶۳۶،۰۵۷ لیرا استهلاك ویرکیسی طوپلانمشدر. سنوی حاصلات یکرمی میلیون لیرا تخمین ایدلمکده‌در.

برآی ظرفنده طوپلانان استهلاك ویرکیلرندن مهم یکونه بالغ اولان ولایتلر شونلردر:

استانبولده ۸۳۰،۰۰۰، ازمیرده ۲۱۸،۰۰۰ آنقره‌ده ۶۲،۰۰۰، طرزونده ۳۵،۰۰۰، زونفولداقده ۳۱،۰۰۰، مرسینده ۳۰،۰۰۰ بروسه‌ده ۲۹،۰۰۰، آطنه‌ده ۲۵،۰۰۰، قره‌سی‌ده ۲۵،۰۰۰، اسکیشهرده ۱۹،۰۰۰، قونیه‌ده ۱۸،۰۰۰ لیرادر.

§ شرکت خیریه اداره‌سی «جمهوریت» نامنده (۱۳) طونلق بر استیمبوط صاتین آلمشدر.

§ یونان ملی بانقه‌سی ۱۹۱۲ سنه‌سندن اول یونانستانی ترك ایتمش اولان تورك تبعه‌سنك اموالندن تحصیل ایدیلن وارداتنه مقابل تأدیه‌سی تقرر ایدن اون بش میلیون دراخمی یی آتنه تورك سفیری جواد بکه تودیع ایتمشدر.

§ رژی مدیریت عمومیه‌سنده بری مدیر عمومی دیکری‌ده اعضا ایکی سیفی بك بولنمسندن التباسه حاجت قالنامق اوزره مدیرعمومی محرراتده

امضاسی (اوروج اوغلی سیف) دییه آتمی تنسیب ایلدیکندن کیفیتی رژی شعبه‌اتله تعمیم ایتمشدر .

§ تورکیه جمهوریتی واسوپجره قونغه‌ده‌راسیونی آراسنده ١٩ ایلول تاریخنده تنظیم قلنان مخابره معاهده‌نامه‌سی صورت مصدقه‌سی داخلیه وکالتندن ولایته تبلیغ ایدلمشدر .

§ یاقینده ایتالیاحکومتی ایله بیطرفلق معاهده‌سی عقدی ایچون مذاکره‌یه باشلانه‌جغنی و ایتالیا سفیرینك رومایه حرکت ایده جکی یازلمقده‌در .

بویوك ملت مجلسی خارجیه انجمنی رئیسی شکری قایا بك ورسی محافل بوخبری تأیید ایتمکده‌در .

§ ١٨ نیسان ١٣٤١ تاریخ و ٦٢٧ نومرولی ١٣٤٢ موازنهٔ عمومیه قانونیك قرق ایکنجی ماده‌سك تفسیری ولایته تبلیغ ایدلمشدر .

رسمی ویا خصوصی مکاتب و مؤسساتده بر وظیفه درعهده ایتمش اولمازی دولایسیله ٣٤١ سنه‌سی موازنهٔ عمومیه قانونیك قرق ایکنجی ماده‌سی موجبنجه معزولیت معاشلری قطع ایدلمش اولانلردن وظیفه‌لرینك لغوی ویا ترك وظیفه ایتلری سببیله آچیقده قالاجقلره معزولیت معاشلری اعاده وتخصیص اولنور .

§ سیر سفائن اداره‌سنك حال سفرده بولنان واپورلرلدن معلومات آلمق اوزره شیمدیه قدر لیمانده بولنان علمدار واپوری تلسز تلغرافی ایله مخابره ایدلمکده ایدی . مذکور واپور تلسز تلغرافنك مطلوب وظیفه‌یی لایقیله ایفا ایده‌مه‌سندن باطوم ومرسین آراسنده‌کی مسافه‌ده سیرسفر ایدن واپورلردن معلومات استحصالی ایچون دها قوتلی ماکنه‌یه لزوم کورلمسیله طویخانه تعلیمخانه‌میدانده سیرسفائن اداره‌سنه تفریق ایدیلن محلك ریختیمنده الشا اولنه‌جق میدانلقده‌کی ساعت قوله‌سی اوزری دها زیاده توسیع ایدیله‌رك اورایه قونیله‌جق قوتلی تلسز تلغرافی جهازی واسطه‌سیله مخابرات تأمین ایدیله‌جکدر . ریختیم انشاآتی هنوز قوه‌دن فعله چیقمامش اولوب بو سنه انشاسی مقرردر . تلسزتلغراف تأسیساته یقینده باشلانمسی محتملدر .

§ طیاره جمعیتی قونغره‌سنك اوکردوه‌کی جمعه کونی عقد ایدلمسی تقرر ایتمشدی . فقط استحضارات هنوز اکمال ایدیله‌مه‌دیکی ایچون قونغره تعلیق ایدلمشدر .

قونغره اولجه قرارلاشدیرلدیغی وجهله تقسیم ستادیومنده دکل ، دارلفنون قونفرانس صالونده عقد ایدیله‌جکدر .

§ اوزون بر مدتدن بری یاغمور یاغمادیغی ایچون شهرك ترقوس صوبی بولونمایان برلرنده صوسزلق حکمفرمادر . ترقوسدن ماعدا صولر یوزده یتمش بش نسبتنده آزالمشدر . اولجه بو صولردن شهره کونده ایکی یوز طونی متجاوز صو توزیع اولونورکن بومقدار بوکون اللی بش طونه اینمشدر .

شهرك مختلف سمتلرنده‌کی حماجیلر صو بحراندن دولایی شکایتده بولونمقده‌درلر .

§ بوستانجی مالتپه آره‌سنده تأسیسی تقرر ایدن استاسیونك آناطولی دمیر یولاری هیئت فنیه‌سنجه کشفی اجرا ایدیلمشدر .

استاسیون مالتپه ایله بوستانجی آره‌سنده باشی بویوك دنیلن محلده چنار موقعنده تأسیس اولونه‌جقدر . مدیریت عمومیه مذکور محلده کوچوك بر استاسیون بنای انشا ایده‌جکدر .

ترنلر استاسیون انشا ایدیلنجه‌یه قدر مذکور موقعده شیمدیلك برر دقیقه توقف ایده‌جکلردر .

§ جمعه کونی تورك دیش طبیبلری جمعیتی نور عثمانیه‌ده‌کی مرکزنده براجتماع عقد ایتمشدر . اجتماعده هیئت اداره راپوری مذاکره و قبول ایدلدکدن صوکرا جمعیت مجموعه‌سی ایچون اوروپاده مخابره تأمینی ودیش طبیبلرینك طابه‌لارینه عائد شکلك تثبیتی حقنده آلمانیاده بر فابریقه‌نك وکیلی طرفندن جمعیته واقع اولان مراجعت اطرافنده مذاکرات جریان ایتمش ایسه‌ده بو طلبك ردینه قرار ویرلمشدر .

§ (٩٢٢,٨٣٤) لیرایه بالغ اولان دارالفنونك (١٩٢٦) بودجه‌سنده ادبیات فاکولته‌سی دار-المساعیلری مصارفی اولمق اوزره (٥٠٠٠) ، تورکیات انستیتو ونشریاتی ایچون (٦٠٠٠) ، ادبیات فاکولته‌سی مجموع مصارفی اولان (٢٠٠٠) لیرالق تخصیصات بولوندیغی آکلاشیلمشدر . کچن سنه‌یه نسبتله دارالفنون بودجه‌سنده (١٥٠٠٠٠) لیرا قادار فضه‌لق واردر .

§ اولکی آقشام بر رومن مکتب کمیسی بوغازلردن کچه‌رك آق دکزه کیتمشدر .

لیمانلردن کچن مکتب کمیسی ایتالیا وفرانسه‌نك بعضی لیمانلرینی زیارت ایده‌رك ، برپچق آی صوکرا استانبول طریقیله رومانیایه عودت ایده‌جکدر .

§ شهرمزده مغشوش اجزا صاتلماسنه میدان ویرمه‌مك ایچون اجزاخانه‌لرك تفتیشاته اهمیتلی بر صورتده دوام ایدلمکده‌در . صحیه مفتشلری آیده لااقل ایکی دفعه بوتون اجزاخانه‌لری تفتیش ایلمکده‌در .

§ سوویت حکومتنك آنقره ممثلی سوریچ یولداش مأذناً استانبوله کلمه‌جکی ایشیدلمشدر .

§ شهرامانتنده برآرالق تشکل ایدن واخیراً داغیلان نکاح مدنی قومیسیونی اسوپجره نکاحنه عائد تعلیماتنامه‌یی شهرمزه جلب ایتمش و بر مترجمه ویرمشدی . مذکور تعلیماتنامه ترجمه‌سی اولکی کون بیتیرلمش وشهرامانتنه ویرلمشدر . فقط آرتق نکاح مدنیمزك نشانلاتمه وأولنمه قسمی تعیین ایتدیکی ایچون بو تعلیماتنامه‌یه لزوم قالمامقده‌در . مع‌مافیه امانت ترجمه ایدیلن بواثری « شهرامانتی مجموعه‌سی »نده تفرقه صورتیله نشر ایلیه‌جکدر .

§ کوتاهیه مبعوثی وتورك طیاره جمعیتی مرکز عمومی اعضاسندن حاکم رضا بك شهرمزه کلمشدر . حاکم رضابك شهرمزده بولوندیغی مدت ظرفنده طیاره جمعیتی ایشلریله اشتغال ایده‌جکدر . مومی‌الیه طیاره جمعیتی استانبول قونغره ریاستنه انتخاب ایدلمش بولوندیغندن اون بش کونه قادار انعقاد ایده‌جك اولان قونغره‌یه ریاست ایده‌جکدر .

§ بین‌الملل طیاره شرکتنك استانبول-پارس سفرینی پاریس طیاره‌سی آیاستفانوسدن حرکت ایتمشدر .

§ کچن مایس آیی ظرفنده لیمانمزه (١١١٨٥٤٠) طون حمولنده (١٢٣٥) کمی کلوب کیتدیکی آکلاشیلمشدر .

علی بك مکافات ایچون امنیت صندیغنه (٣٠٠) لیرا تودیع ایتمشدر . بوپارهنك سنوی فائضی اولان (٢٧) لیرا بو حزیرانده اعتباراً هرسنهٔ درسیه نهایتنده امتحانلرنی متعاقب اهلنه ویریله‌جکدر .

§ جمعه کونی ساعت اون‌برده سوت‌داملاسی مؤسسه‌سنده آتنه‌لر برلکی ایلك اجتماعنی عقد ایتمشدر . بواجتماعده برلکه منسوب آتنه‌لره هویت ورقه‌لری توزیع ایدلمش کونش وقوم بانیو محللرینك کشاد رسمی اجرا ایدلمشدر .

بورسه

استانبول اسهام وتحویلات قامبیو ونقود بورسه‌سی

١٩ حزیران ١٩٢٦ آقشام

قامبیو و نقود	آچیلدی		قاپاندی	
اسهام وتحویلات	غروش	پاره	غروش	پاره
استقراض داخلی بوزده بش	٧١	١٢	٧٠	٥٠
دیون موحده یوزده درت	١٣٨	٢٥	١٢٩	٢٥
روم ایلی دمیر یولاری اکرامیه‌لی	٠٩	٤٥	٩	٣٠
آناطولی دمیر یولی آقسیونی	٢٨	٠٠	٩	٠٩

سکه کتیف	پاره	غروش	پاره	غروش
عدد				
١ انکلیز لیراسی	٠٠	٩٢٠	٠٠	٩٣١
١ دولار آمریقا	٠٠	١٨٨	٠٠	١٨٨
٢٠ فرانسز فرانکی	٠٠	١٠٦	٠٠	١٠٨
٢٠ ایتالیه لیره‌لی	٠٠	١٣٨	٠٠	١٤٠
١ رابخش مارق	٥٠	٤٤	٧٥	٤٤
٢٠ اسوپجره فرانکی	٠٠	٧٢٥	٠٠	٧٢٥
١ آوستریا شیلینی	٢٥	٢٦	٢٥	٢٦
فلمنك فلورینی	٥٠	٧٤	٠٠	٧٥
٢٠ یونان درخمی	٠٠	٤٧	٠٠	٤٧
٢٠ له‌ی رومانیا	٥	٨٧,٥	١٢,٥	١٦
٢٠ له‌وا بولغار	٣٦	٣٧,٥	٣٧,٥	٣٦
٢٠ قورون چك‌اسلواقیا	٠٠	١١٠	٠٠	١١٠
١ زلوتی لهستان	٠٠	٠٠	٠٠	٠٠
١ چروونتسی سوویت	٠٠	٠٠	٠٠	٠٠
٢٠ دینار یوغو اسلاویا	٦٦	٠٠	٦٦	٠٠
١ عثمانلی بانقه‌سی بانقنوطی	٠٠		٠٠	
١ آلتون	٠٠		٠٠	

چك				
لوندره بر استرلین	٠٠	٩١٧	٠٠	٩١٨
نیویورق برتورك لیراسی دولار	٠٠	٠,٥٣	٠٠	٠,٥٣
پاریس « فرانکی	١٠	١٩	٨٧	١٨
برکسل « فرانکی	٦٠	١٧	٥٣	١٨
میلانو « لیره‌ت	٩٠	١٤	٦٥	١٤
برلین « مارق	٢٢	٣	٢٢	٣
صوفیه « له‌وا	٥٠	٧٥	٥٠	٧٥
آمستردام « فلورین	٣٣	١	٣٣	١
جنوره « اسوپجره‌لی	٧٣	٣	٧٣	٣
مادرید « په‌زه‌تا	٤١	٣	٢٥	٣
واشنطون « زه‌لوتی	٥٨	٥	٨٨,٥	٥
آتنه « دراخمی	٤٠	٤٢	٠٠	٠٠
بوکره‌ش ٢٠ له‌ی غروش	٥	٨٧,٥	١٢,٥	١٦
موسقوفا ١ چروونتسی	٠٠	٠٠	٠٠	٠٠
ویانه ١ شیلین	٣	٧٢	٧٣	٣

§ موصل پترولرینك ایشله‌دیله‌سندن متحصل وارداتدن کندیسنه ویریله‌جك حصه‌یه مقابل بش یوز بیك انکلیز لیراسی تأدیه‌سی حقنده وقوع بولان تکلیفك تورکیه حکومتی طرفندن قبول ایدلدیکنه دائر انتشار ایدن خبرلری تکذیبه آناطولی آژانسی مأذوندر .

§ شهرامانتی ضابطهٔ بلدیه‌یه کوندردیکی بر تعمیمده دامغالاتمایان ترازیلرك مصادره اولونماسنی بیلدیرمشدر . ضابطهٔ بلدیه مأمورلری اولکی کون بر چوق دکانلری کزمشلر وسیار اصناف تفتیش ایتمشلردر . فی‌الحقیقه بونلردن برچوقلرینك ترازیلرینك دامغالانمامش اولدیغی کورولمکله‌رك مصادره اولونمشدر .

§ اولکی کون شهرامانتی هیئت امتحانیه‌سنجه امتحانلری اجرا ایدیلن ١٠ شوفورك امتحانی نتیجه‌سی منفی ظهور ایتمش وشوفورلرك هیچ‌بری امتحانده موفق اولامامشدر . امتحانه کیرنلر هیچ بر شیدن آکلامادقلری کبی سیر و سفر تعلیماتنامه‌سی نه‌در ، ناصل شیدر ، نه‌کبی ماده‌لری احتوا ایتمکده‌در ؟ بونلردنده بی بهره‌درلر .

§ اخیراً یکیدن تعمیر وموقع استفاده‌یه‌وضع ایدیلن دردنجی وقف خانندن اوقافك واردانی (١٣٠٠٠٠) لیرادر .

§ چارشینك ، پازارك ، و الحاصل هرکسك معلومی بولونان مشهور بازار اولا حسن بك تحت تداویده بولوندیغی خسته‌خانه‌ده وفات ایتمشدر .

§ قره کویدن بك اوغلنه چیقه‌جق یولجیلر ایچون ترامواى قومپانیه‌سی طرفندن اوزری‌قپالی بر انتظار محلی انشاسنه باشلانمشدر .

§ فن فاکولته حیوانات مدرسی علی بك ، حیوانات ، نباتات وارضیات امتحانلرنده اك فضله نوط آلان طلبه‌یه ویرلمك اوزره بر مکافات احداث ایتمشدر .

§ سوقاقلر هفته‌ده ایکی دفعه بیقانه‌جغی وبو خصوصده صو شرکتیله امانت آره‌سنده ائتلاف حاصل اولدیغی یازلمشدی . سوقاقلرك بیقانماسنه بایرام ایرتسی باشلانه‌جقدر . شمدی قونتراتلر تنظیم ایدلمکده‌در .

§ آچلق تجربه‌سی یاپمق ایچون مراجعت ایده‌ن کنج ماجاره نهایت آج قالماسی ایچون شهرامانتی مساعده ویرمشدر . شهرامانتی هیئت صحیه‌سندن بر ذات بر خسته باقیجی ایله برابر آج قالمق ایسته‌ین قهرمانی قونترول ایده‌جکدر .

مصور ثروت فنون

(ثروت فنون) ك تکرار انتشارندن بری توزیع اولنان ٧٨ نجی نسخه ایله اوچنجی جلد اکمال اولنمشدر . بوجلدلردن بك محدود اوله‌رق مطبعه‌مزده موجود واردر . فیاتی ٣٠٠ طشره‌یه ٣٢٥ غروشدر .

بك آزقالان برنجی وایکنجی جلد دخی عین فیاتله صاتیلمقده‌در .

٧٩—٨٨

تورکیه سیرسفائن اداره‌سنك ٢٥ حزیران ٩٢٦ تاریخندن ١ تموز ٩٢٦ تاریخنه قدر هفته‌لق سیرسفر پروغرامی

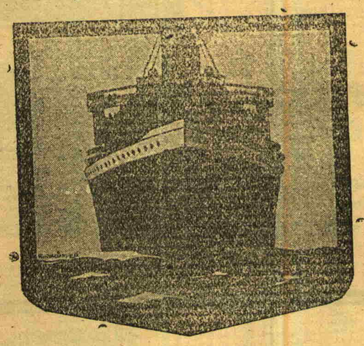

دوغری ازمیر خطی

کل جمال واپوری حزیرانك ٢٥ نجی جمعه

استانبول — ازمیر تنزه سفری

١٣ ده غلطه ریختیمندن حرکتله جمعه ایرتسی ازمیره کیده‌جك وپازار ١٣ ده ازمیردن حرکتله پازارایرتسی استانبوله کلمه‌جکدر . بوپوسته یاز موسمنك دوامی مدتجه استانبول-ازمیر تنزه سفرلرینه تخصیص ایدیلمشدر . واپورده یولجیلرك اکلنجه‌لی ، نشه‌لی برصورتده سیاحت ایتملری ایچون مکمل برجازباند و اورکستره طاقمی تأمین و بر دانس صالونی احضار ایدیلمشدر .

طرزون خطی

رشید پاشا واپوری تموزك ١ نجی پرشنبه

١٢ ده غلطه ریختیمندن حرکتله اینه‌بولی ، سینوب ، صامسون ، اونیه ، فاتسه ، اوردو ، کیره‌سون ، طرزون ، ریزه ، خوپه‌یه عزیمت وعودتده مذکور اسکله‌لرله اوف ، سورمنه ، کوره‌له‌یه اوغرایه‌جقدر .

مرسین خطی

مرسین واپوری حزیرانك ٢٨ نجی پازارایرتسی

١١ ده غلطه ریختیمندن حرکتله ازمیر ، کوللك ، بودورم ، ردوس ، فتحیه ، انطالیه ومرسینه عزیمت وعودتده مذکور اسکله‌لرله سلفکه ، علائیه ، فنیکه آندقلی ، قالاماکی ، دالیان ، مرمریس ، ساقزه اوغرایه‌جقدر .

باندیرمه خطی

کل‌نهال واپوری جمه‌ایرتسی صالی ١٨ ده غلطه‌ریختیمندن حرکت وباندیرمه - ازمیر اکسپره‌س تره‌نیله تلاقی ایدر .

نعمت واپوری پازارایرتسی پرشنبه ١٩ ده سرکه‌جی ریختیمندن حرکت ایدر .

قره بیغا خطی

کلیبولی واپوری جمه‌ایرتسی چارشنبه ١٨ ده غلطه ریختیمندن حرکت ایدر . جمه‌ایرتسی سفرنده تکیرطاغ ، مرمره اردك قره‌بیغایه عزیمت و شارکوی مرفته تکیرطاغ طریقیله عودت ؛ چارشنبه سفرنده : تکیرطاغ مرفته شارکوی قره‌بیغایه عزیمت و تکیرطاغ طریقیله عودت ایدر .

کوندوز پوسته‌سی

قوجه‌ایلی واپوری جمه و پازارایرتسی ٩ ده غلطه ریختیمندن حرکتله تکیرطاغ قره بیغایه عزیمت و ایرتسی کونی عینی طریقله عودت ایدر .

مدانیه خطی

مرمره واپوری جمه پازار چارشنبه کونلری ٩ ده غلطه‌ریختیمندن حرکت ایدر .

ازمیت خطی

ارکلی واپوری پازارصالی پرشنبه ٩ ده غلطه ریختیمندن حرکت ایدر .

کوز متخصصی

دوقتور فردی علی بك قره كه للر

آلمانیا دار الفنونندن مأذوندر . کوز خسته‌لقلرینك اك صوك اصوللریله تداویسنده متخصصیدر .

استانبول، نورعثمانیه نومرو ٥٢ تلفون استانبول ٢٨٦٦

٧١ — ٩٦

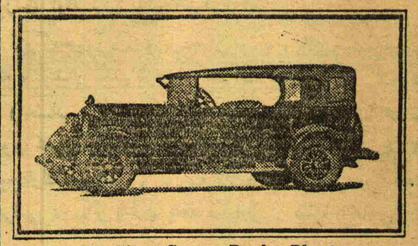

Big Six 7-Seater Duplex-Phaeton

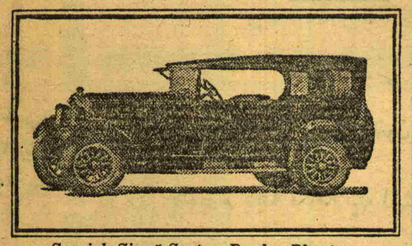

Special Six 5-Seater Duplex-Phaeton

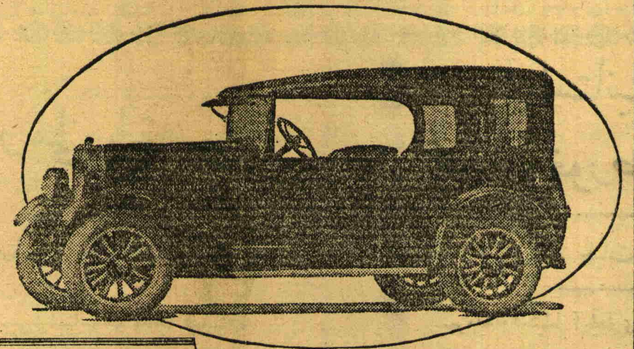

Standard Six 5-Seater Duplex-Phaeton

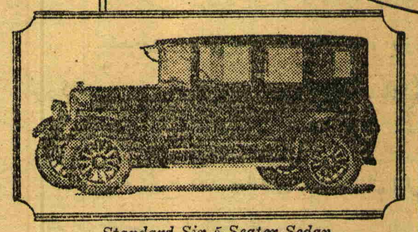

Standard Six 5-Seater Sedan

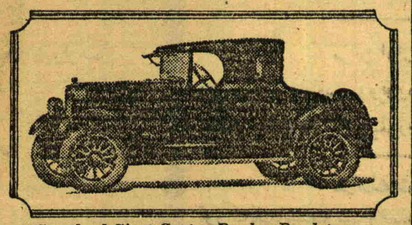

Standard Six 3-Seater Duplex-Roadster

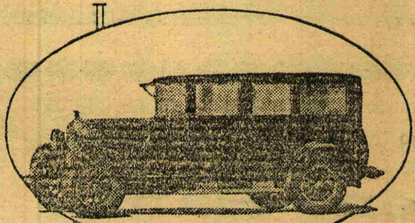

Big Six 7-Seater Sedan

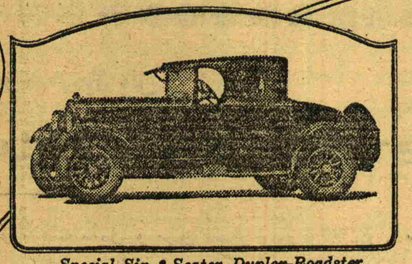

Special Six 3-Seater Duplex-Roadster

شتوده بیکر اوتوموبیللری

اك صوك سیستم شتوده بیکر اوتولری یاریم دقیقه‌ده آچیق و قاپالی اولور. عربه طاقمی فوق‌العاده متیندر.

استانبول وکیلی :

بك‌اوغلی غران غاراژ، ادوارس و مخدوملری

٧٤

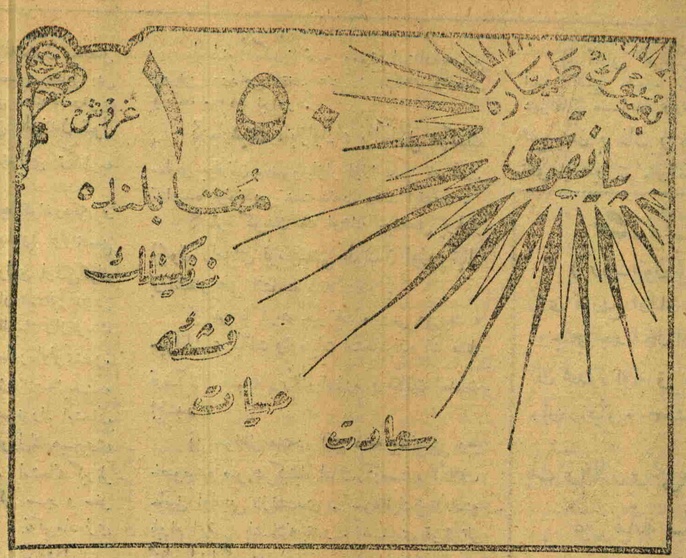

بیوك طیاره پیانقوسی

اوچنجی کشیده ٢٦ حزیرانده در .

١ — ایکنجی کشیده اکرامیه لیسته‌لری نشر اولونمشدر .

٢ — اوچنجی کشیده بیلتلری بالعموم بایعلره و طیاره جمعیتی شعبه‌لرینه کوندلمشدر . اهالیٔ محترمه‌نك ایکنجی کشیده بیلتلرینی ابراز ایده‌رك اوچنجی کشیده بیلتلرینی ٢٣ حزیرانه قدر تبدیل ایلملری لازمدر .

٣ — اوچنجی کشیده‌نك اك بویوك اکرامیه‌سی (٢٥,٠٠٠) لیرا اولوب اونده بر بیلته مالك اولان ایچون ٢,٥٠٠ لیرادر .

٤ — برنجی کشیده‌یه اشتراك ایدوب هرنصلسه ایکنجی کشیده‌یه اشتراك ایده‌مه‌مش اولانلر ، برنجی کشیده بیلتلرینی ابرز و درت بچق لیرا یرینه یالکز اوچ لیرا ویره‌رك اوچنجی کشیده بیلتلرینی آله‌بیلیرلر .

١٠٢

ادهم پرتو مستحضراتی فابریقه‌سی

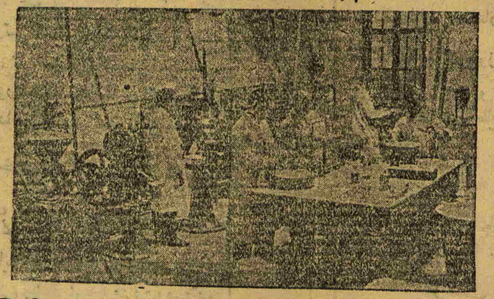

پرتو مستحضراتی

پرتو شروبی ، قره‌م ، قوزمه‌تیك چوجق پودره‌سی ، دیش توزی دیش معجونی ، توالت پودره‌سی قولونیا صولری ، کین قومپریمه وشکرلمه‌لری وبالجمله مستحضرات طبیه قومپریمه‌لری اعمال اولنور

درسعادت چنبرلی طاش قارشوسنده

تلفون : استانبول — ٣٥٣٨

عثمانلی بانقه‌سی

سرمایه‌سی : ۱۰،۰۰۰،۰۰۰ انکلیر لیراسی

استانبول آجنه‌لکی — تلفون : استانبول ۱۹۴۸

بك اوغلی دائره‌سی — تلفون : بك اوغلی ۱۳۰۳

سندات و پولیچه مقابلنده معین و وعده‌لی ویا حساب جاری صورتیله آوانسلر . پولیچه و اسقونطوسی .

تورکیه جمهوریتنك باشلیجه شهرلرینه وممالك اجنبیه‌یه سندات، چك ، اعتبار مکتوبلری و تلغراف امرنامه‌لری ارسالاتی .

(حساب جاری) کشادی ، سندات وقیمتلی اشیا محافظه‌سی. قوپون تحصیلاتی ، تورکیه‌یه و ممالك اجنبیه‌یه کشیده ایدیلن پولیچه‌لرك تسویه‌سی . بورسه ملامه‌لری اجراسی ، آقچه بیع وشراسی ، سائر بالجمله بانقه معاملاتی . قاصه ایجاری .

۵۲ — ۱۰۲

تورکیه ایش بانقه‌سی

سرمایه‌سی ۱،۰۰۰،۰۰۰ تورك لیراسیدر

مرکزی : آنقره

شعبه‌لری : استانبول ، ازمیر ، بروسه

اسبانبول شعبه‌سی

یکی پوسته‌خانه قارشوسنده تلفون ۹-۸-۳۶۵۷

بالعموم بانقه معاملاتیله اشتغال ایدر .

۵۲ — ۱۰۲

اعتبار ملی بانقه‌سی

۴،۰۰۰،۰۰۰ لیرا سرمایه‌لی تورك آنونیم شرکتی

مرکز اداره‌سی: استانبولده باغچه قپوسنده

شعبه‌لری : آنقره ، ازمیر ، آطنه ، بروسه

تورکیانك هر طرفنده و آوروپا ایله آمریقانك باشلیجه شهرلرنده مخابرلری واردر

هر نوع بانقه معاملاتی ایله اشتغال ایلر

تلغراف آدره‌سی : استانبول ناسیومان

تلفون : استانبول ۳ — ۲۳۹۲ ۵۲ — ۱۰۲

استانبول عموم سیغورطه شرکتی

حریق حیات نقلیات

سرمایه واحتیاط آقچه‌لری ۱۰۰۰۰۰۰ لیرادن فضله‌در .

مرکز اداره‌سی

درسعادتده غلطه‌ده وویوودا جاده‌سنده شرکتك کندی ملکی بولنان سیغورطه خانی داخلنده‌در .

شرکتك شعباتی

تورکیه‌نك باشلیجه شهر وقصبه‌لرنده وممالك اجنبیه‌ده آجنه‌لکلری واردر . ۶۲-۱۰۴

دویچه اوریان بانق

Deutsche Orient Bank

استانبول شعبه‌سنك مجدداً کشاد اولنان دائره‌سنده بودروم قاتنه مکمل و مزین قاصه‌لر وضع اولنمشدر . بونلر الکتریقله منور محللرده و غایت هوادار داره‌لرده کائن اولوب عائله‌لره و اصحاب امواله کرایه ویرلمکده‌در . فیئاتلر اهوندر . آرزو ایدنلرك باغچه قپوسنده عاشر افندی جاده‌سنده یکی وقف خان قارشوسنده‌کی بانقه‌یه مراجعتلری لازمدر ۵۲-۱۰۲

اکرم نجیب

اجزای طبیه ده‌پوسی — استانبولده یکی پوسته‌خانه قارشیسنده

تلفون استانبول ۷۸

یکرمی سنه‌لك تورك مؤسسه‌سیدر

اناطولینك هرطرفنده مخابرلری واردر — آوروپانك الك مشهور فابریقه‌لریله تماسده‌در

عطریات ، فوطوغراف مالزمه‌سی ، آلات طبیه و اسپنجیاریه ، قولونیا صولری ، تورك مستحضرات طبیه‌سی

قطران حقی ، کشیش طاغی صوبی — بیره خلاصه‌سی ، پرتو مستحضراتی ۵۲-۱۰۲

اطه پازاری اسلام تجارت بانقه‌سی

تورك آنونیم شرکتی

ملی ومحلی سرمایه ایله ۳۲۹ سنه‌سنده آطه پازارنده قوماندیت شرکتی اوله‌رق تشکل ایدوب ۱ تشرین اول ۳۳۵ تاریخنده آنونیم شرکتنه تحویل اولنان اسلام تجارت بانقه‌سی

ازمیت ، دوزجه ، خندق قصبه‌لرنده موجود شعباتنه علاوةً :

استانبولده یکی پوسته‌خانه قارشوسنده سابق آتنه بانقه‌سی بناسنده برشعبه کشاد ایتمشدر .

مقصد تشکیلی تجار و اصنافه سرمایه خصوصنده وبانقه معاملاتنده ابراز تسهیلات ایلك اولدیغی ایچون اسهام وتحویلات ، امتعه کبی تامینات مقابلی و سند اسقونطوسی ایله هرنوع اقراضات ، حساب جاری کشادی ، مساعد شرائط وفائضله وعده‌لی و وعده‌سز مودوعات قبولی و تصرف صندوغی معاملاتی ؛ مختلف محللرده ازجمله ازمیت ، دوزجه و خندق وآطه پازاری ایچون تلغراف ومکتوب حواله‌سی قبولی ؛ چك ، پولیچه وقامبیو ایشلری ، قومیسیون ، سیغورطه و سائر هر نوع بانقه معامله‌سی ، اسهام وتحویلات بیع وشراسی وتحصیلاتی خصوصلرنده تجارت اربابنك هر صنفی مؤسسه‌دن امکان درجه‌سنده و قدرتی نسبتنده مظهر تسهیلات اوله‌جقلرینه امین اولابیلیرلر .

مؤسسه‌مز ، اون ایکی سنه‌یی کچن حیاتنده هر سنه پیلانچوسنی کار ایله قپاتمش و تاریخ تشکیلنده سرمایه وضع ایدنلره موضوع سرمایه‌لرینه نظراً اون ایکی مثلنه قریب تمتع توزیع ایلمشدر . سرمایه تزییدی حسبیله موقع فروخته چیقاریلان حصه سندانك محدود مقداردن عبارت بقیه‌سی استانبولده‌ده قید وفروخت ایدلمکده‌در . اشترایی آرزو ایدنلرك شعبه‌یه مراجعتلری مرجودر . تلفون : استانبول — ۲۰۴۲ ۳۷-۸۷

لطیف لذتلی و زنکین زکیلی قرقه غرانولری

حقیقی کینا نظیف :

شیشمانلامقسزین ظریف ومتناسب بروجوده ، لطیف نبه بررنکه مالك اولمق‌ایسته‌ین خانملر، خانم قیزلر، نشوونما چاغنده بولنان یاورولر وکنجلر ، هرنه سبیله اولورسه اولسون یورغونلق وحالسزلکدن شکایت ایدنلر ، خسته‌لقدن یکی قالقانلرله، اختیارلر وهر هانکی برخسته‌لغه یاقالانمامق ایچون لازمکلن مقاومت ، قدرت وقوتی وجودنده بولندیرمق ایسته‌ینلر، (حقیقی کینا نظیف) دن بر شیشه اولسون تجربه ایتملیدرلر .. (حقیقی کینا نظیف) قطعی و محقق تأثیریله آوروپا واسویچره‌ده ، پك بیوك برشهرت قازانمش یکانه تورك مستحضراتندندر .

الکتروفور نظیف — امثالسز ، رقیبسز ، خارقه‌آور تأثیریله هر طرفده بویوك شهرت قازانمش ناصیر علاجی هر چاره‌یه باش ووروبده ، ناصیردن بردرلو قورتولامیانلرك (الکتروفور نظیف) قوللانمه‌لرینی توصیه ایده‌رز . الك اسکی والك مقاوم ناصیرلری ، پك آز بر زمانده اریدیر محو ایدر .. طاپان آلتنده حاصل اولان سرتلکی .. (سیبل) تعبیر اولنان تبارزات جلدیه‌یی کوکندن چیقارر . ده‌پو : باغچه قپوده رمضان زاده حاجی جمال تجارتخانه‌سیدر .

۶۱ — ۱۱۱ مشهور اجزاخانه‌لرده بولنور .